

**DIAGNOZA POTRZEB
I POTENCJAŁU SPOŁECZNOŚCI
LOKALNEJ W ZAKRESIE USŁUG
SPOŁECZNYCH**
na terenie Gminy
Pieszyce

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
METODOLOGIA BADAŃ.....	6
CELE I OGÓLNE ZAŁOŻENIA BADANIA	6
PROBLEMY I PYTANIA BADAWCZE.....	7
ZASTOSOWANE METODY I TECHNIKI BADAWCZE	7
DOBÓR PRÓBY BADAWCZEJ.....	9
NARZĘDZIA BADAWCZE.....	12
ETYKA PROWADZONYCH BADAŃ	12
OPIS OBSZARU OBJĘTEGO DIAGNOZĄ.....	14
POŁOŻENIE	14
UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.....	15
SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY PIESZYCE.....	18
POLITYKA PRORODZINNA, WSPIERANIE RODZINY, SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ I POMOC SPOŁECZNA	19
POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW	34
PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA.....	38
POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW	44
WSPIERANIE SENIORÓW I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	48
POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW	53
EDUKACJA PUBLICZNA.....	56
POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW	60
PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU	62

POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW.....	66
KULTURA, KULTURA FIZYCZNA ORAZ TURYSTYKA.....	70
POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW.....	74
AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA.....	76
POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW.....	79
PRIORYTETOWOŚĆ DZIAŁAŃ.....	82
PRIORYTETOWOŚĆ DZIAŁAŃ W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW.....	82
WNIOSKI.....	85
REKOMENDACJE.....	98
BIBLIOGRAFIA.....	104
SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW.....	105
SPIS TABEL.....	105
SPIS WYKRESÓW.....	107
SPIS RYSUNKÓW.....	109

Skrót	Rozwinięcie
CUS	Centrum Usług Społecznych
DPS	Dom Pomocy Społecznej
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KDR	Karta Dużej Rodziny
MBP-CK	Miejska Biblioteka Publiczna – Centrum Kultury
NGO	(ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
SPZOZ	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ZI	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, **usługi społeczne** oznaczają działania podejmowane przez gminę, świadczone w formie niematerialnej w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Usługi społeczne obejmują działania z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób z niepełnosprawnościami i starszych, edukacji publicznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, ochrony środowiska oraz reintegracji zawodowej i społecznej.

Usługi te realizowane są przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej. Ich świadczenie opiera się na pomocy w formie niematerialnej adresowanej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych bądź grup mieszkańców o określonych potrzebach, jak również do ogółu społeczności lokalnej. Docelowo, usługi te mogą być realizowane przez Centra Usług Społecznych, które stanowią odpowiedź na potrzeby społeczeństwa w zakresie dostępu do kompleksowych usług społecznych.

W odpowiedzi na możliwość wprowadzenia zmian w zakresie prowadzenia polityki społecznej, Gmina Pieszyce przeprowadziła diagnozę, która dostarcza władzom Gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz potencjale usługowym wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających, które w sposób funkcjonalny i holistyczny powinny uzupełniać dotychczas świadczone usługi społeczne.

Trafna, rzetelna i użyteczna diagnoza potrzeb i potencjału powinna spełniać kilka podstawowych warunków:

- wieloaspektowość – powinna uwzględniać różnorodne uwarunkowania i przejawy kondycji społeczności lokalnej, dostarczać wiedzę na temat potrzeb społecznych, jak i zakresu oferowanych usług społecznych;
- kompleksowość – powinna uwzględniać szeroki zakres działań usługowych organizowanych przez gminę;
- zróżnicowanie metod badawczych – powinna łączyć metody i techniki badawcze;
- partycypacja – powinna zapewniać uczestnictwo i wpływ społeczności na przebieg i rezultaty procesu;
- praktyczność – powinna dostarczać władzom gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych.

Niniejszy raport jest efektem przeprowadzonej Diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie rozwoju usług społecznych na terenie Gminy Pieszyce. Diagnoza ta przyczyni się do zaprojektowania działań wspierających, świadczonych przez wspólnotę samorządową, które w sposób funkcjonalny będą uzupełniać usługi społeczne realizowane przez podmioty działające w zakresie polityki społecznej na terenie Gminy Pieszyce.

METODOLOGIA BADAŃ

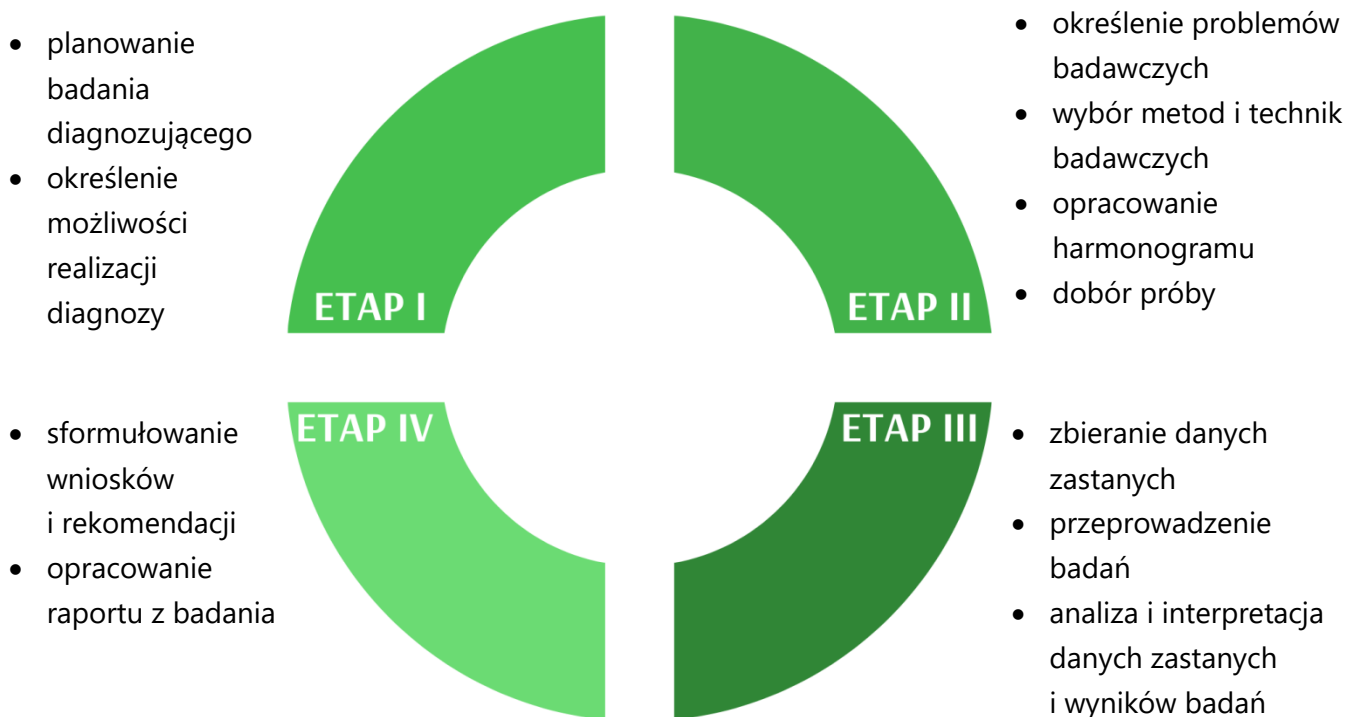
CELE I OGÓLNE ZAŁOŻENIA BADANIA

Niniejsza diagnoza zrealizowana na zlecenie Urzędu Miasta i Gminy w Pieszycach ma na celu **ukazanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych** na terenie Gminy. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii będących jednocześnie celami szczegółowymi przeprowadzonej diagnozy:

- wskazanie i określenie uwarunkowań i możliwości społeczności lokalnej,
- ukazanie potrzeb w zakresie usług społecznych,
- rozpoznanie zasobów i potencjału do poszerzania oferty usług społecznych w Gminie Pieszycy.

Przeprowadzone badanie diagnozujące potrzeby i potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

Rysunek 1. Etapy procesu badawczego

Źródło: opracowanie własne

PROBLEMY I PYTANIA BADAWCZE

Punktem wyjścia badań jest określenie problemu badawczego, którym jest istotne pytanie lub zespół pytań, na które odpowiedzi ma dostarczyć badanie. Do wyjaśnienia problemu badawczego niezbędne są pytania szczegółowe, których sformułowanie ułatwia analizę całego zagadnienia, pomaga w rozplanowaniu badań, sprzyja lepszemu doborowi narzędzi badawczych, a także chroni badacza przed pominięciem ważnych aspektów badanego problemu.

Przyjmując powyższe określenie problemu badawczego, w niniejszej diagnozie sformułowano następujący **problem główny**:

Jakie potrzeby w zakresie usług społecznych są obecne na terenie Gminy Pieszyce?

W oparciu o problem główny wysunięto następujące **pytania badawcze**:

- 1. Jakie grupy mieszkańców powinny w szczególności zostać objęte wsparciem w ramach usług społecznych?*
- 2. Jaki jest obecny stan świadczonych usług w Gminie Pieszyce?*
- 3. Jakie usługi społeczne powinny być realizowane na terenie Gminy Pieszyce w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców?*
- 4. Jaki potencjał (instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej oraz podmiotów prywatnych) można wykorzystać w celu zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców oraz poszerzenia oferty usług społecznych?*

ZASTOSOWANE METODY I TECHNIKI BADAWCZE

Istotą badania było poznanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Pieszyce. Włączanie w proces diagnozy społeczności lokalnej, umożliwia przyglądanie

się potrzebom w zakresie usług społecznych i potencjałom służącym ich zaspokajaniu z różnych perspektyw.

Przez **metodę badawczą** rozumie się system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza¹. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Wszystko zależy od tego jakich danych potrzebujemy. Badacze jakościowi szukają odpowiedzi na pytania „jak?”, „dlaczego?”, skupiając się na pojedynczych jednostkach lub małych grupach. Badania te mają na celu zrozumienie głębszych przyczyn zachowań ludzi. Z racji tego, że obejmują niewielką liczbę badanych, wyników nie można uogólniać do całej populacji. Metody badań ilościowych posługują się głównie liczbami i odpowiadają na pytania „ile?” i „jak często?”. Ten typ badań przeprowadzany jest na większą skalę, niż w metodach jakościowych, a jego wyniki można przekładać na całą populację².

Badania zostały wykonane zgodnie z **metodologią ilościową** jak i **jakościową**. za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*), polegającej na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie. Dodatkowo, ankietowanie mieszkańców odbyło się za pomocą techniki **PAPI** (ang. *Papier & Pen Personal Interview*), czyli bezpośredniego wywiadu kwestionariuszowego.

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również **analizę danych zastanych** (ang. *Desk Research*), czyli technikę badawczą polegającą na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. Analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz wszystkie programy wykonawcze, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej na terenie Gminy Pieszyce.

¹ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

² Przewłocka J., *CAWI- specyfika, wykorzystanie, perspektywa rozwoju*, s. 97.

Rysunek 2. Wykorzystane metody i techniki badawcze

Źródło: opracowanie własne

Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk. W badaniach zastosowano różnorodne techniki i metody badawcze. Pozwala to na uzyskanie bardziej wiarygodnych oraz pogłębionych wniosków oraz uzyskanie wszechstronnego opisu i wyjaśnienie zjawisk związanych z potrzebami i potencjałem wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

DOBÓR PRÓBY BADAWCZEJ

Badana przez nas zbiorowość najczęściej jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, kierowano się tym, jaki jest cel naszych badań. Wykorzystany w diagnozie **losowy dobór próby** umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania zostały przeprowadzane w maju 2022 roku. Wzięły w nich udział łącznie 77 osoby.

Rysunek 3. Informacje dotyczące próby badawczej

**77 DOROSŁYCH
MIESZKAŃCÓW**

Źródło: opracowanie własne

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

W badaniu diagnozującym potrzeby mieszkańców gminy Pieszycy w zakresie usług społecznych wzięło udział 77 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 64% ogółu, natomiast mężczyźni 36%.

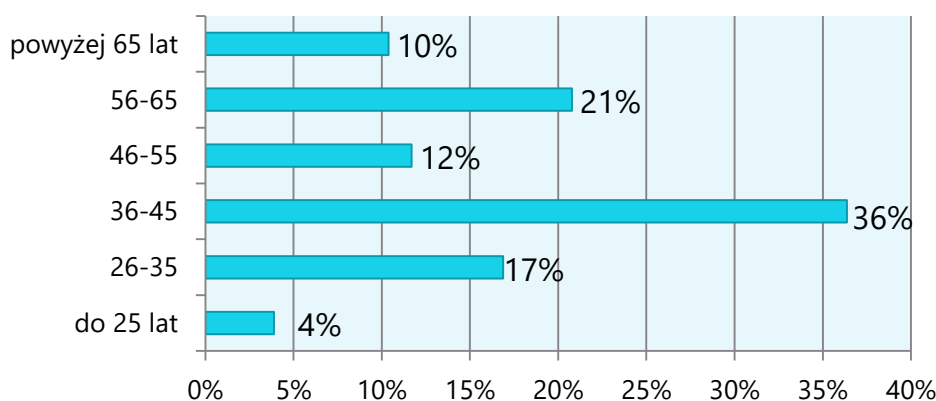
Rysunek 4. Płeć:

Płeć	Kobiety - 64%
	Mężczyźni - 36%

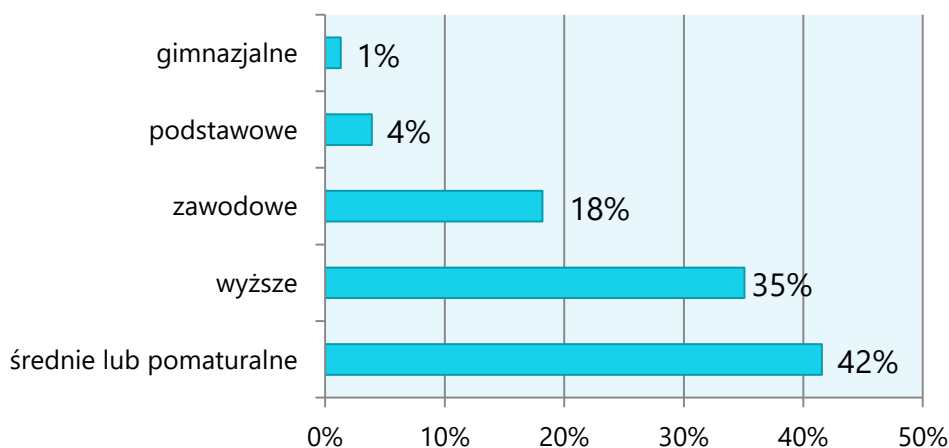
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są mocno zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (36%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy w wieku 56-65 lat (21%), 26-35 lat (17%) oraz 46-55 lat (12%). Najmniejszy udział w badaniu mieli mieszkańcy powyżej 65 roku życia (10%) oraz do 25 roku życia (4%).

Wykres 1. Wiek:

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem średnim lub pomaturalnym (42%), natomiast co trzeci kwestionariusz ankiety wypełnili respondenci z wykształceniem wyższym (35%). 18% badanych posiada wykształcenie zawodowe, 4% mieszkańców zakończyło swoją edukację na poziomie podstawowym, natomiast 1% osób na gimnazjalnym.

Wykres 2. Wykształcenie:

NARZĘDZIA BADAWCZE

Narzędzie badawcze to przedmiot służący do realizacji wybranej techniki badań. O ile technika badawcza oznacza czynności, na przykład obserwowanie, prowadzenie wywiadu, o tyle narzędzie badawcze to instrument służący do technicznego gromadzenia danych z badań. Badacze, którzy zajmują się tworzeniem narzędzi badawczych rozróżniają dwa typy kwestionariusza: kwestionariusz ankiety oraz wywiadu. W przypadku badań przeprowadzonych na terenie Gminy Pieszycy posłużono się pierwszym z nich.

 kwestionariusz ankiety, czyli gotowy formularz z pytaniami skierowanymi do respondentów.

Kwestionariusz ankiety składał się z 15 pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Widniała w nim informacja o podmiocie prowadzących badania, celu badań, instrukcja dotycząca sposobu odpowiedzi na pytania, pytania właściwe oraz wzmianki o zapewnieniu anonimowości i podziękowania respondentom za udział w badaniu.

ETYKA PROWADZONYCH BADAŃ

Podczas prowadzenia badań społecznych wyróżnia się kilka **podstawowych reguł**, jakimi powinien kierować się badacz, aby badania były prowadzone w sposób etyczny. Przeprowadzone badania były zgodne z następującymi zasadami:

- świadomą zgodą respondenta, który ma pełną wiedzę, co do charakteru swojego uczestnictwa w badaniu,
- unikania wprowadzania w błąd respondentów,
- zagwarantowania badanym poufności oraz uszanowania ich prywatności,

- niedopuszczenia do sytuacji celowych pominięć i manipulacji w trakcie zbierania i analizy danych,
- podmiotowego traktowania badanych osób,
- nieszkodzenia w żaden sposób badanym,
- jasnego i precyzyjnego informowania badanych o korzyściach i obciążeniach płynących z wzięcia udziału w procesie badawczym³.

Badane przez nas osoby wypełniały ankietę samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy byli informowani o pełnej anonimowości badania, został im wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, co sprawiło, że badania prowadzone były w sposób etyczny.

³ Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, s. 515-519.

OPIS OBSZARU OBJĘTEGO DIAGNOZĄ

POŁOŻENIE

Pieszycy to gmina miejsko-wiejska położona w środkowo-południowej części województwa dolnośląskiego, w powiecie dzierzoniowskim. Oddalona jest o około 10 km od siedziby powiatu – Dzierżoniowa oraz o około 70 km od stolicy województwa – Wrocławia. Gmina zajmuje powierzchnię 64,64 km², co stanowi 13,5% terenu powiatu dzierzoniowskiego.

Rysunek 5. Położenie Gminy Pieszycy na mapie Polski

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Administracyjnie Gmina składa się z miasta Pieszycy, stanowiącym jej siedzibę oraz 4 sołectw: Kamionki, Piskorzów, Bartoszów oraz Rościszów. Graniczy ona z gminami Dzierżoniów i Bielawa od strony wschodniej, gminą Świdnica od północy, gminą Nowa Ruda od południa oraz gminą Walim od strony zachodniej.

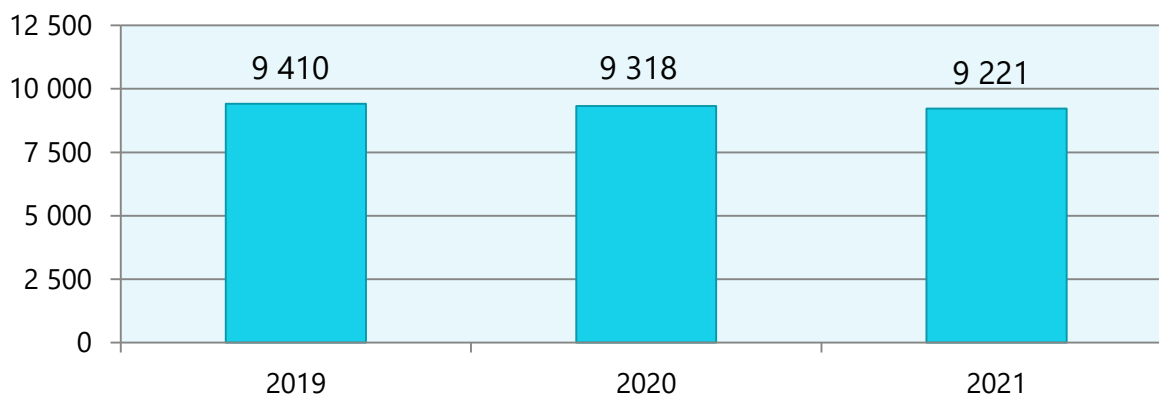

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Pieszycy zamieszkuje **9 221 osób** (stan na 31.12.2021 roku). Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu, co obrazuje poniższy wykres. W 2021 roku w stosunku do 2019 roku liczba mieszkańców zmalała o 2%.

Wykres 3. Liczba osób zamieszkujących Gminę Pieszycy w latach 2019-2021

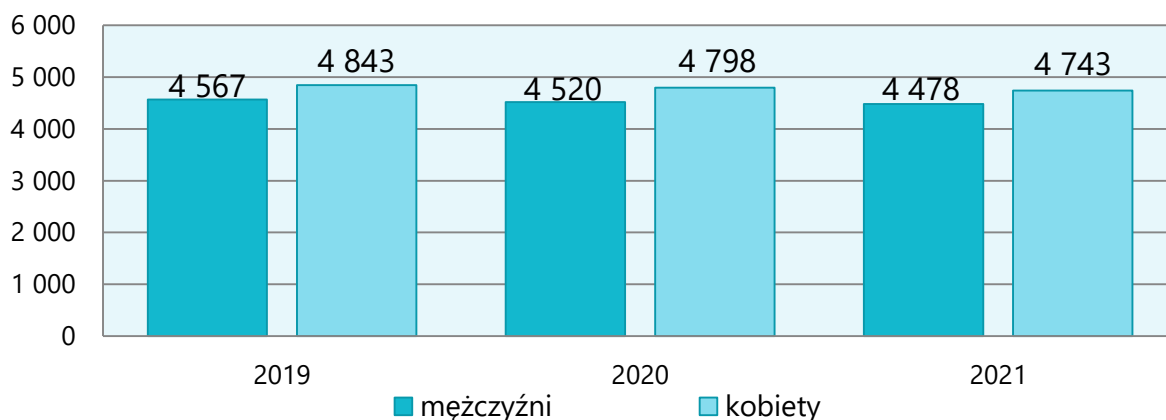

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba **kobiet** zamieszkujących gminę Pieszycy jest nieznacznie większa od liczby mężczyzn – stanowią one 51,4% ogólnej liczby ludności (4 478 kobiet), natomiast mężczyźni 48,6% (4 743 mężczyzn). Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 111, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 111 kobiet.

Wykres 4. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Pieszycy na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest **przyrost naturalny**, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Pieszycy w 2021 roku przyrost naturalny na 1000 ludności kształtował się na poziomie -9,93 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość niż w powiecie dzierzoniowskim (-9,48) oraz województwie dolnośląskim (-5,52). W przypadku Gminy zauważalny jest trend spadkowy w zakresie przyrostu naturalnego na 1000 ludności, podobnie jak w powiecie i województwie.

Tabela 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Pieszycy w porównaniu do powiatu dzierzoniowskiego i województwa dolnośląskiego na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
gmina Pieszycy	-4,12	-4,79	-9,93
powiat dzierzoniowski	-5,08	-7,73	-9,48
województwo dolnośląskie	-2,00	-4,09	-5,52

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Pieszycy według ekonomicznych grup wieku w roku 2021 przedstawiała się następująco:

- **16,3%** mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- **60,3%** mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;

- **23,4%** mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni lat 2019-2021 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym ulega natomiast regularnemu spadkowi. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w gminie Pieszycy prezentuje się nieco odmiennie od wskaźników w całym kraju. W Polsce jest to 18,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, a więc więcej w porównaniu do gminy Pieszycy, 59,2% w wieku produkcyjnym, co z kolei stanowi niższą wartość oraz 22,6% w wieku poprodukcyjnym, co oznacza, że udział osób starszych w Gminie jest większy niż w całej Polsce.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)

wyszczególnienie	2019	2020	2021
wiek przedprodukcyjny	16,6	16,5	16,3
wiek produkcyjny	61,0	60,5	60,3
wiek poprodukcyjny	22,5	23,0	23,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest **saldo migracji wewnętrznych**. W 2021 roku zarejestrowano 120 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 107 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych było dodatnie i wyniosło **13**. Na przestrzeni lat 2019-2020 saldo migracji wewnętrznych przyjmowało wartości ujemne, natomiast w 2021 roku znacznie wzrosło i ukształtowało się na poziomie dodatnim.

Tabela 3. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Pieszycy w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
zameldowania w ruchu wewnętrznym	123	105	120
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	144	128	107
saldo migracji wewnętrznych	-21	-23	13

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY PIESZYCE

W niniejszej części określone zostały zasoby gminy Pieszycy w zakresie usług społecznych wraz z wynikami badań ankietowych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy, w podziale na określone obszary:

1. polityka prorodzinna oraz wspieranie rodziny wraz z systemem pieczy zastępczej oraz pomocą społeczną,
2. promocja i ochrona zdrowia,
3. wspieranie seniorów i osób z niepełnosprawnościami,
4. edukacja publiczna,
5. przeciwdziałanie bezrobociu,
6. kultura, kultura fizyczna oraz turystyka,
7. aktywność obywatelska,
8. priorytetowość działań.

Każdy z powyższych podrozdziałów został podzielony na 3 części:

Poniższa analiza opierała się na danych empirycznych pochodzących z różnego rodzaju dokumentów, sprawozdań i raportów w zakresie polityki społecznej. Posłużono się także danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

POLITYKA PRORODZINNA, WSPIERANIE RODZINY, SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ I POMOC SPOŁECZNA

POLITYKA PRORODZINNA, WSPIERANIE RODZINY, SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZYCH I POMOC SPOŁECZNA

Polityka rodzinna definiowana jest jako "działania rządu (władz państwowych) na rzecz dzieci i rodziców, mające na celu kształtowanie zgodnie z zasadą pomocniczości, odpowiednio korzystnej sytuacji życiowej rodzin posiadających dzieci lub poszczególnych osób spełniających role rodzinne (rodzin zastępczych)". [1]. Wsparcie rodziny polega w szczególności na: wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, dążeniu do reintegracji rodziny, pracy z rodziną, a także pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

[1] J. Mazur, Pro familia et societate. Wybrane zagadnienia polityki społecznej, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Wydawnictwo Naukowe, Kraków 2013, s. 106-107.

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ WTÓRNYCH

Analiza obszaru jakim jest polityka prorodzinna oraz wspieranie rodziny rozpoczęta została od przedstawienia **wskaźników dotyczących małżeństw** mieszkańców gminy Pieszyce, w porównaniu do wartości w całym województwie dolnośląskim oraz Polsce. Jak wynika z zebranych danych w Gminie, liczba małżeństw na 1000 ludności na przestrzeni lat 2019-2021 ulegała wahaniom, przyjmując w 2021 roku wartość **3,3**, która była jednocześnie niższa niż na terenie całego województwa dolnośląskiego oraz Polski (po 4,4).

Tabela 4. Liczba małżeństw na 1000 ludności w Gminie Pieszycy w porównaniu do województwa dolnośląskiego i Polski w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
gmina Pieszycy	4,1	2,7	3,3
województwo dolnośląskie	4,8	3,7	4,4
Polska	4,8	3,8	4,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzać istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną w gminie Pieszycy zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest **Centrum Usług Społecznych**, które służy pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Od 1 stycznia 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej przekształcił się w Centrum Usług Społecznych, które jest pierwszą w województwie dolnośląskim placówką powstałą na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

W 2021 roku przyznane zostały łącznie **383** świadczenia rodzinom posiadającym jedno dziecko, **1 460** świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, **2 754** świadczenia rodzinom z trójką dzieci oraz **1 331** świadczeń rodzinom, w których wychowuje się czworo lub większa liczba dzieci. Jak można zauważyć, świadczenia niepieniężne stanowią większą część udzielonych świadczeń. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Rodzaje i liczba świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2021 roku

liczba dzieci	ogółem	świadczenia pieniężne	świadczenia niepieniężne
jedno dziecko	383	11	372
dwoje dzieci	1 460	37	1 423
troje dzieci	2 754	50	2 704
czworo i więcej dzieci	1 331	3	1 328

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieszcach realizuje **program „Posiłek w szkole i w domu”**, który zastąpił realizowany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i z niepełnosprawnościami. W 2021 roku z pomocy w formie posiłków skorzystały 124 osoby, w tym **64 dzieci** oraz 60 dorosłych, natomiast pomoc pieniężna została przyznana 88 osobom. W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne, jak i niepieniężne ulegała wahaniom.

Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłków w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
świadczenie pieniężne	75	97	88
świadczenie niepieniężne	124	102	124

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu **„Dobry start”**, Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 roku. Było nim ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, które przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Dzieci i młodzież z terenu Gminy w dalszym ciągu korzystają ze świadczenia „Dobry

start”, jednakże jego realizacja od 2021 roku została przekazana Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (ZUS).

Od 2015 roku OPS w Pieszcach udziela również pomocy w formie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów. Ich celem jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienie pokonywania barier dostępu do nauki uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. W zakres w/w świadczeń wchodzi **stypendia szkolne**, z których w 2021 roku skorzystało 41 uczniów oraz **zasilek szkolny**, o który w omawianym roku nie wnioskowała żadna osoba.

Karta Dużej Rodziny (KDR) to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia). W 2021 roku wydano **59 Kart**, w tym 23 dla rodziców/małżonków oraz 36 dla dzieci. W omawianym roku posiadaczami KDR były łącznie 202 rodziny, w których wychowywało się 661 dzieci. Ponadto na terenie Gminy realizowany jest program **Pieszycza Karta Dużej Rodziny**, który skierowany jest do rodzin wielodzietnych w celu promowania rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku, wzmocnieniu funkcji rodziny i poprawę sytuacji rodzin wielodzietnych, a także wyrównywanie szans rozwojowych i życiowych dzieci z rodzin wielodzietnych. Warunkiem skorzystania z programu jest posiadanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin, którym udzielona została **pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych** ulegała wahaniom, jednakże w 2021 roku osiągnęła najwyższą wartość. W 2019 roku udzielono pomocy i wsparcia z tego powodu 16 rodzinom, w 2020 roku – 14, natomiast **w 2021 roku – 20**. Znaczną część rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej stanowiły rodziny wielodzietne.

W 2021 roku ich udział kształtował się na poziomie 54%, natomiast rodziny niepełne stanowiły wówczas 40%.

Tabela 7. Rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021

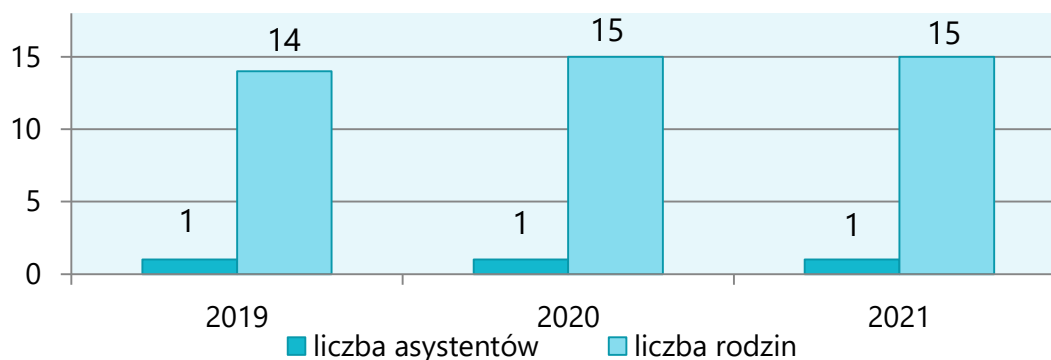
wyszczególnienie	2019	2020	2021
rodziny niepełne	x	5	8
rodziny wielodzietne	x	8	13
ogółem	16	14	20

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Poprawa całościowego funkcjonowania rodziny jest możliwa dzięki wspierającej aktywności asystenta rodziny, którego możliwość przydzielenia do danej rodziny wprowadziła ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Pieszycach zatrudniony jest **1 asystent rodziny**. W 2021 roku w ramach realizacji ustawowego zadania, prowadził on pracę w **15** rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba zatrudnionych asystentów rodziny pozostawała bez zmian, natomiast liczba rodzin objętych ich wsparciem uległa nieznacznemu wzrostowi. Na podstawie przedstawionych danych dostrzec można zapotrzebowanie na tą formę wsparcia rodzin w Gminie, co powinno wpłynąć na zainicjowanie zmian w tym zakresie.

Wykres 5. Dane dotyczące pracy asystentów rodziny na przestrzeni lat 2019-2021

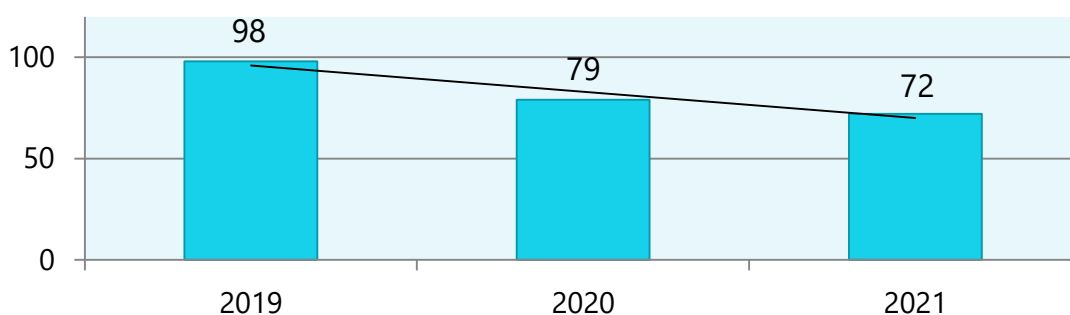

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z **funduszu alimentacyjnego**. Na przestrzeni ostatnich trzech lat widoczny jest spadek liczby osób korzystających z omawianego świadczenia. W roku 2021 były to 72 osoby, w 2020 roku – 79 osób, z kolei w 2019 roku – 98. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 6. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

W gminie Pieszyce nie ma **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działań obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Wśród istotnych zasobów gminy Pieszyce należy wyróżnić placówkę wsparcia dziennego w formie **Świetlicy Środowiskowej „Tęcza”**, prowadzonej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Głównym jej celem jest pomoc rodzinom, a zwłaszcza przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W placówkach tego rodzaju rodziny mogą uzyskać pomoc w zakresie rozwiązywania swoich problemów, pokonywania trudności szkolnych i wychowawczych, a także organizowania czasu wolnego. Zajęcia

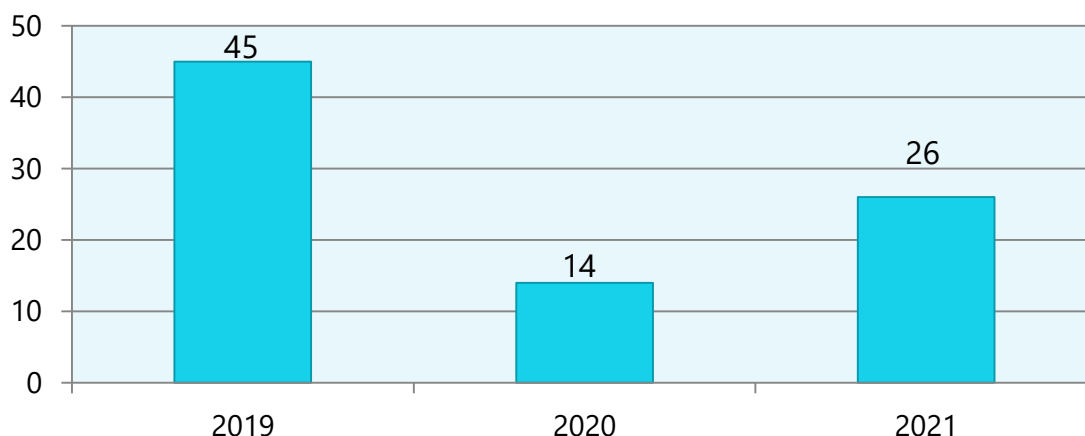

w placówce odbywają się według rocznego planu, ale również realizowane są indywidualne plany pracy z dzieckiem.

Wsparcie dzieci i młodzieży odbywa się również poprzez działalność **świeclic szkolnych**, które stanowią integralną część systemu wychowania szkolnego. W roku szkolnym 2020/2021 opieką świeclicową objętych było 195 uczniów Szkoły Podstawowej Nr 1 w Pieszcach. Zajęcia świeclicowe miały charakter zarówno indywidualny, jak i grupowy i odbywały się zgodnie z dziennym rozkładem zajęć. Oferta świeclicy obejmowała m.in. zajęcia: plastyczno-techniczne, sportowe, czytelnicze, artystyczne, przyrodniczo-ekologiczne, a także o charakterze patriotycznym.

Kolejną analizowaną kwestią są dane dotyczące zjawiska **przemocy w rodzinie**, korzystających z pomocy z tego powodu rodzin oraz zasobów na terenie gminy Pieszycy umożliwiających pomoc i przeciwdziałanie temu problemowi. W 2021 roku z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie skorzystało **26 rodzin**. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba ta ulegała wahaniom – w 2021 roku nastąpił spadek względem 2019 roku o 42%, z kolei względem 2020 roku odnotowano wzrost o 86%.

Wykres 7. Rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu przemocy w latach 2019-2021

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Działaniami mającymi na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Do zadań członków Zespołu należy między innymi: uczestnictwo w grupach roboczych w ramach realizowanych procedur „Niebieskie Karty”, prowadzenie wywiadów środowiskowych w rodzinach objętych procedurą, diagnozowanie problemów występujących w tych rodzinach oraz monitorowanie funkcjonowania rodzin dzięki kontaktowi z innymi instytucjami.

W przypadku podejrzenia **popelnienia przestępstwa** z użyciem przemocy wobec członków rodziny, o zaistniałej sytuacji powiadamiana jest Policja lub Prokuratura. W I półroczu 2021 roku przeprowadzono 8 interwencji domowych, w związku ze stosowaniem przemocy domowej. W poprzednim roku odnotowano 11 interwencji, z kolei w 2019 roku – 15.

W 2021 roku w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **nie zostało odebrane i umieszczone w rodzinie zastępczej żadne dziecko z terenu Gminy**.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2021 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie spotkał się 4 razy i powołano wówczas 23 grupy robocze, które z kolei odbyły 118 posiedzeń. W 2021 roku sporządzono **15 formularzy „Niebieskie Karty”** wszczynających procedurę, a więc tyle samo co w roku poprzednim oraz o 4 więcej niż w 2019 roku. W omawianym roku liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” wynosiła **22**, z czego najwięcej zgłoszonych/wszczętych zostało przez funkcjonariuszy Policji (10) oraz pracowników socjalnych z OPS (4). Liczba realizowanych procedur przyjęła wyższą wartość w porównaniu do 2020 roku o 4, a w odniesieniu do roku 2019 zmniejszyła się o 2 procedury. Odnośnie liczby **zakończonych procedur**, w 2021 roku zakończono ich 14, co oznacza wzrost o 5 w porównaniu do roku wcześniejszego oraz o 3 w stosunku do 2019 roku.

Tabela 8. Liczba procedur „Niebieskie Karty” w podziale na instytucje wszczynające/zgłaszające konieczność wszczęcia procedury na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”	24	18	22
liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	11	15	15
liczba formularzy Niebieskie Karty, zgłoszonych przez:			
funkcjonariuszy Policji	6	10	10
pracowników OPS	4	4	4
przedstawicieli oświaty	1	1	1
liczba zamkniętych procedur „Niebieskie Karty”	11	9	14

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieszycach za 2019, 2020 i 2021 rok

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób stosujących przemoc z podziałem na płeć. Jak wynika z zaprezentowanych danych, w 2021 roku (dane za 2021 rok dotyczą I półrocza) odnotowano **7** osób stosujących przemoc, z czego 14% stanowiły kobiety (1 osoba), a 86% mężczyźni (6 osób). Jeżeli chodzi o skalę doznawania przemocy, w przedmiotowym roku doświadczyło jej **8** osób, z czego 63% stanowiły kobiety (5 osób), 25% dzieci (2 osoby), a 13% – mężczyźni (1 osoba).

Tabela 9. Liczba osób stosujących i doznających przemocy w podziale na płeć w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób stosujących przemoc, w tym:	22	13	7
kobiety	0	2	1
mężczyźni	22	11	6
liczba osób doznających przemocy, w tym:	24	13	8
kobiety	22	12	5
mężczyźni	0	0	1
dzieci	2	1	2

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy w Pieszcach

Dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany był **program korekcyjno-edukacyjny**, prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dzierżoniowie. Głównym celem programu było powstrzymanie osób stosujących przemoc od zachowań niepożądanych i doprowadzenie do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w Gminie udzielane jest **poradnictwo specjalistyczne**. Osoby doświadczające jak i stosujące przemoc, mogą skorzystać ze wsparcia psychologa, który prowadzi poradnictwo w formie konsultacji. W 2021 roku z tej formy pomocy skorzystało **37 osób**, co oznacza wzrost w porównaniu do roku poprzedniego o 42%, ponieważ wówczas psycholog objął swoimi działaniami 26 osób.

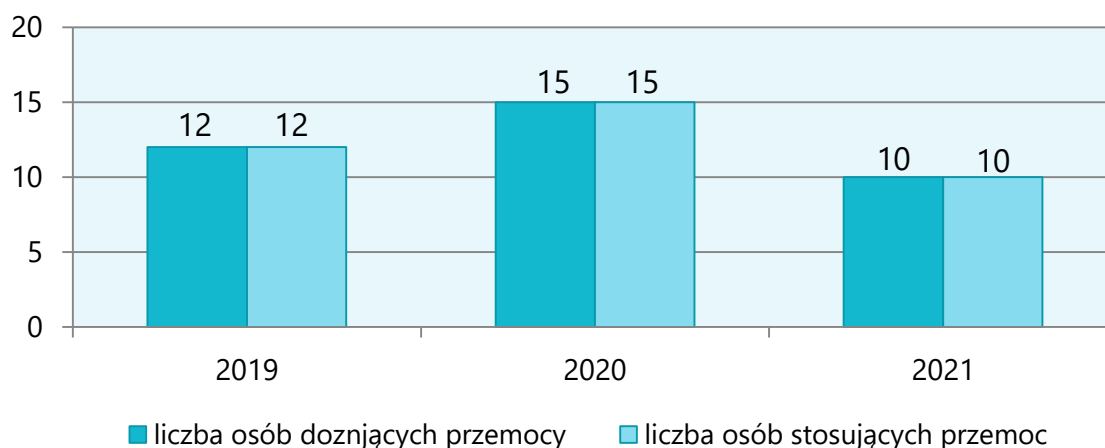
Pracownicy CUS pośredniczą w uzyskaniu schronienia dostępnego przez całą dobę w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej, gdzie jest udzielana pomoc psychologiczna, prawna, itp.

Poradnictwo specjalistyczne w gminie Pieszycy jest prowadzone w **Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym**, mieszczącym się w budynku Centrum Usług Społecznych w Pieszcach. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób doświadczających i stosujących przemoc, z którymi kontaktowali się przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pieszcach. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób doznających przemocy, jak i ją stosujących w danym roku była równa.

W omawianym okresie występowały nieznacznie wahania w tym zakresie, jednakże w 2021 roku liczba osób doznających i stosujących przemoc była najniższa.

Tabela 10. Liczba osób doświadczających i doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za lata 2019, 2020 i 2021

Na realizację działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, istotny wpływ mają kompetencje kadry zaangażowanej w rozwiązywanie tego problemu. W związku z powyższym, Ośrodek Pomocy w Pieszcach corocznie przeprowadza szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy dla wszystkich służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2021 roku zrealizowano szkolenie pn. „Międzyinstytucjonalna współpraca w ramach procedury Niebieskie Karty”, w której wzięło udział 16 przedstawicieli placówek oświatowych z terenu gminy Pieszyce, Policji, sądu oraz OPS.

W placówkach oświatowych realizowane są liczne **działania z zakresu profilaktyki**, w tym dotyczące problemu przemocy i cyberprzemocy. W 2021 roku zrealizowano m.in. zajęcia profilaktyczne o charakterze warsztatowym i psychoedukacyjnym: „Cyberprzemoc – skutki i konsekwencje prawne”.

Podsumowując, można stwierdzić, że na terenie gminy Pieszyce prowadzonych jest szereg różnych działań w zakresie wspierania rodziny. Zadania te realizowane są

zarówno przez instytucje publiczne, jak i prywatne. Poniższa tabela systematyzuje dostępne podmioty prowadzące działalność w omawianym zakresie.

Tabela 11. Zasoby gminy Pieszycy w zakresie wspierania rodziny wraz z obszarem ich działalności dotyczącym wspierania rodziny.

Lp.	Nazwa	Zakres działalności
1	Centrum Usług Społecznych w Pieszcach	Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego, wzmacnianie roli i funkcji rodziny, zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także organizowanie innych form pracy z rodziną.
2	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Działania interwencyjne w związku ze zgłoszeniami przemocy w rodzinie oraz w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy, możliwości skorzystania z bezpłatnego schronienia, uzyskania pomocy finansowej i rzeczowej, możliwości podjęcia leczenia odwykowego, skorzystania z indywidualnego wsparcia psychologicznego, prawnego i pedagogicznego. Prowadzenie pracy socjalnej, polegającej na wzmacnianiu i motywowaniu osób uwikłanych w przemoc do podejmowania działań, które mogą wpłynąć na zmianę ich trudnej sytuacji życiowej.
3	placówki oświatowe	Edukacja i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży stosownie do ich potrzeb i możliwości, edukacja zdrowotna, kształtowanie odpowiednich postaw, wspomaganie wychowawczej roli rodziny.
4	placówki wsparcia dziennego	Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży oraz wspieranie rodziny w opiece i wychowaniu dzieci.
5	Posterunek Policji w Pieszcach	Realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz demoralizacji dzieci i młodzieży.
6	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

7	Punkt Konsultacyjno- Informacyjny	Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
8	Przychodnia Miejska w Pieszycach	Przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, wczesna diagnoza, wydawanie zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych sprawozdań, raportów oraz analiz

SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców [2]. Formami pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowania rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka, które zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie.

[2] Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447).

W sytuacji niemożności znalezienia dziecku pozbawionemu opieki rodzicielskiej rodziny zastępczej, umieszczane jest ono w całodobowej **placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, socjalizacyjnego lub rodzinnego**.

- W 2021 roku w pieczy zastępczej przebywało **19** dzieci, w tym 7 osób w spokrewnionej rodzinie zastępczej, 4 osoby w zawodowej rodzinie zastępczej, a 8 dzieci w placówce opiekuńczej;
- w 2020 roku 20 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym 15 osób w spokrewnionej rodzinie zastępczej, 2 osoby w zawodowej rodzinie zastępczej, a 3 dzieci w placówce opiekuńczej.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera rodziny i osoby w formie usług w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających im życie w godnych warunkach [3].

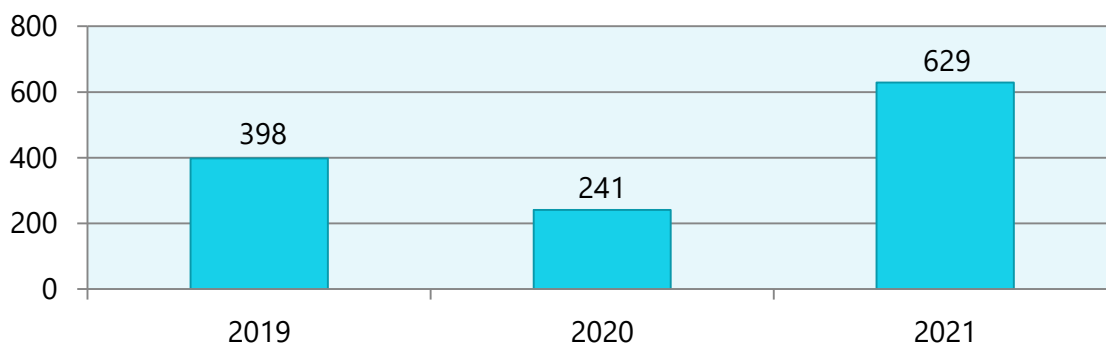
[3] <https://www.gov.pl/web/rodzina/pomoc-spoeczna>

Gminne zadania z zakresu pomocy społecznej, określone w ustawie o pomocy społecznej oraz innych przepisach realizuje Centrum Usług Społecznych w Pieszcach. Jednym z działań mających na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi jest **praca socjalna**. Planowana jest ona w oparciu o wywiad środowiskowy i dokonaną ocenę. Praca socjalna z klientami pomocy społecznej polegała nie tylko na wsparciu finansowym, ale także na monitoringu środowiska, pomocy w kontakcie ze służbą zdrowia, czy rodziną w celu zapewnienia właściwej opieki, a także wsparciu przy załatwianiu spraw urzędowych.

W 2021 roku objętych pracą socjalną było **629** rodzin, co oznacza, że w porównaniu do 2019 roku liczba ta uległa zwiększeniu. **Wskaźnik pracy socjalnej**, tj. stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100% w 2021 roku kształtował się na poziomie **258,39%**, w 2020 roku jego wartość wynosiła 147,31%, natomiast w 2019 roku – 133,11%.

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej w latach 2019-2021

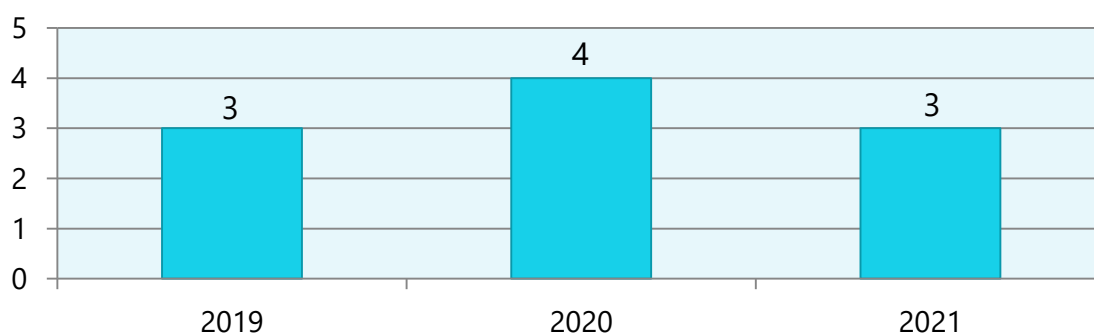

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Kontrakt socjalny jest umową zawartą przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Jego celem jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W roku 2019 liczba beneficjentów OPS objętych kontraktem socjalnym wyniosła 146, w 2020 roku – 85, natomiast w 2021 roku – 98.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie **schronienia**. Następuje to poprzez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Osoby w kryzysie bezdomności z terenu Gminy kierowane są do schroniska dla osób bezdomnych w Świdnicy. W 2021 roku z pobytu w schronisku skorzystały 3 osoby. Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób w kryzysie bezdomności korzystająca ze schronienia utrzymywała się na względnie stałym poziomie.

Wykres 9. Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieszycach za 2021 rok

Podopieczni CUS są angażowani w różnego rodzaju projekty socjalne, mające na celu aktywizację społeczno-zawodową. Realizowane są lokalne projekty o niewielkim zasięgu, ale też większe, współfinansowane przez środki rządowe oraz Unię Europejską.

POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW

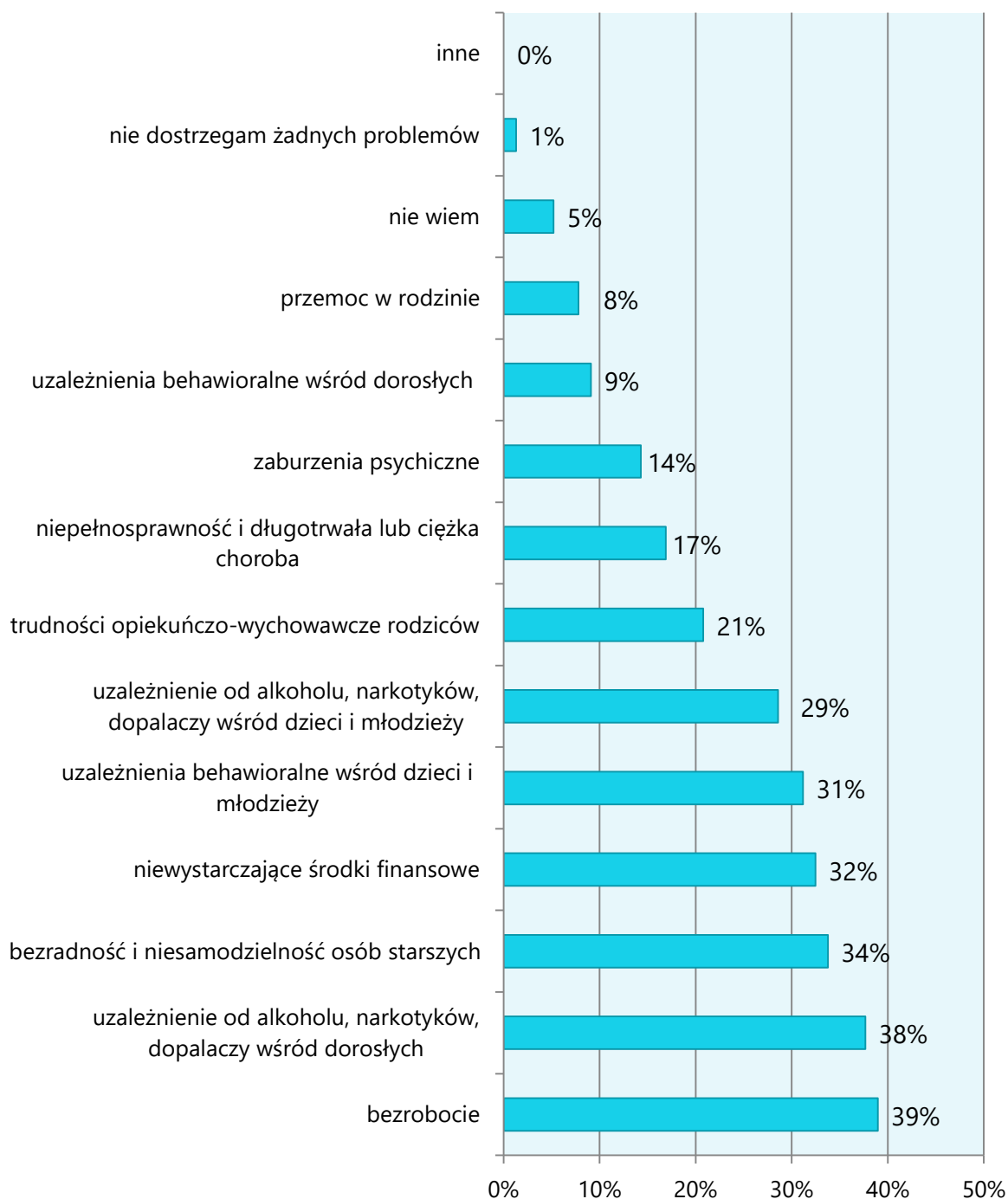
W niniejszej części diagnozy przedstawione zostały wyniki badań ankietowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Pytania zawarte w kwestionariuszu miały na celu wskazanie potrzeb mieszkańców gminy Pieszycy w zakresie usług społecznych w sferze wspierania rodziny oraz wszelkich działań na jej rzecz.

W pierwszym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać na główne problemy, które ich zdaniem dotyczą rodziny w gminie Pieszycy. Najczęściej badani wskazywali na **bezrobocie** (39%), **uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dorosłych** (38%) oraz **bezradność i niesamodzielność osób starszych** (34%). W dalszej kolejności respondenci wskazywali na niewystarczające środki finansowe (32%), uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży (31%) oraz uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dzieci i młodzieży (29%).

Średnio co czwarty ankietowany wskazał na trudności opiekuńczo-wychowawcze (21%), natomiast co szósty wyróżnił niepełnosprawność i długotrwałą lub ciężką chorobę (17%). Znacznie mniej osób wyróżniło takie problemy jak: zaburzenia psychiczne (14%), uzależnienia behawioralne wśród dorosłych (9%) oraz przemoc w rodzinie (8%). Zaledwie 1% ankietowanych nie dostrzega żadnych problemów, natomiast 5% trudno było odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 10. Które z niżej wymienionych problemów w Pana/i opinii najczęściej dotyczą rodziny w gminie Pieszyce?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności poproszono o określenie potrzeb poszerzenia usług społecznych w obszarze wspierania rodzin z dziećmi na terenie gminy Pieszyce. Najczęściej badani wskazywali na **organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży** (44%), poradnictwo specjalistyczne np. prawne, psychologiczne, rodzinne (39%), profilaktykę uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz organizowanie alternatywnych form integracji i spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi (po 30%).

Co czwarty badany mieszkaniec widzi potrzebę zapewnienia bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3 (25%), prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących uzależnień i przemocy wśród osób dorosłych (23%) oraz organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla osób dorosłych (22%). Średnio co piąty respondent wskazał na rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy (21%), a co szósty na organizowanie grup wsparcia dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze (17%).

Na rozwijanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców oraz wsparcie asystenta rodziny wskazało po 14% badanych, natomiast na tworzenie i rozwój bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego – 12% respondentów.

Najmniejszy odsetek mieszkańców gminy Pieszyce wskazał na organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych/dorosłych członków rodziny osoby uzależnionej (9%), prowadzenie terapii dla osób stosujących przemoc (9%) oraz organizowanie grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie (5%).

5% badanych mieszkańców nie ma zdania w zakresie potrzeb poszerzenia oferty wspierania rodzin z dziećmi na terenie gminy Pieszyce.

Tabela 12. W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wspierania rodzin z dziećmi na terenie gminy Pieszyce?

Odpowiedź	%
organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	44%
poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	39%
profilaktyka uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży	30%
organizowanie alternatywnych form integracji i spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi	30%
zapewnienie bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3 (publiczny żłobek/klub dziecięcy)	25%
profilaktyka uzależnień i przemocy wśród osób dorosłych	23%
organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla osób dorosłych	22%
rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy	21%
organizowanie grup wsparcia dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze	17%
rozwijanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	14%
wsparcie asystenta rodziny	14%
tworzenie i rozwój bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego	12%
organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych/dorosłych członków rodziny osoby uzależnionej	9%
prowadzenie terapii dla osób stosujących przemoc	9%
organizowanie grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie	5%
nie mam zdania	5%
inne	0%
nie dostrzegam potrzeby poszerzenia oferty wspierania rodzin z dziećmi	0%

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

29%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest **WSPIERANIE RODZINY**. Obszar ten znalazł się na 3 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

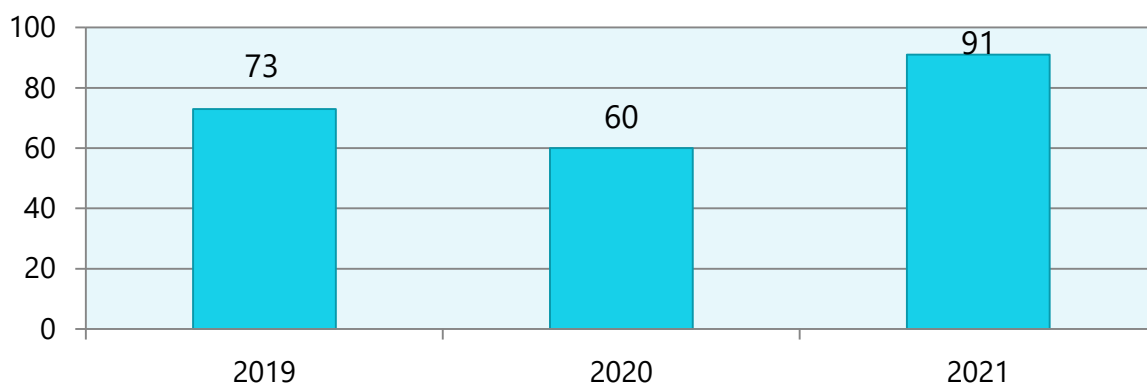
Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) pojęcie zdrowia oznacza stan "fizycznego, psychicznego i społecznego dobrostanu będącego wynikiem interakcji jednostki i środowiska" [4]. Ochrona zdrowia wiąże się w szczególności z opieką zdrowotną, działalnością prewencyjną, informacyjną oraz promocją zdrowia.

[4] <https://eregion.wzp.pl/obszary/ochrona-zdrowia>

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ WTÓRNYCH

Problem długotrwałej choroby dotyczy osób, które z powodu posiadanego schorzenia pozostają przez długi czas pod opieką lekarską, a choroba, na którą cierpią, często nie jest możliwa do całkowitego wyleczenia, a jedynie minimalizowane są jej objawy. Ciężka choroba jest definiowana jako taka, która zagraża życiu człowieka. **Długotrwała lub ciężka choroba** była na przestrzeni ostatnich trzech lat jednym z głównych powodów przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom gminy Pieszyce. W 2021 roku z tego powodu wsparcie otrzymało 91 rodzin – a więc o 25% więcej niż w 2019 roku i jednocześnie o 52% więcej w porównaniu do 2020 roku.

Wykres 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy z społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

W gminie Pieszycy na 10 tys. ludności przypadają **3** przychodnie (stan na koniec 2021 roku). Jest to mniejsza wartość w porównaniu do całego powiatu dzierzoniowskiego (5) i województwa dolnośląskiego (5). W przypadku ludności przypadającej na 1 aptekę ogólnodostępną sytuacja w Gminie kształtuje się na korzystniejszym poziomie niż w przypadku powiatu i województwa – w 2021 roku na 1 aptekę przypadało w gminie Pieszycy **2 305** mieszkańców, a więc znacznie mniej niż na terenie powiatu dzierzoniowskiego (2 994), jak i całego województwa dolnośląskiego.

Tabela 13. Dane dotyczące ochrony zdrowia w gminie Pieszycy w 2021 roku

wyszczególnienie	gmina Pieszycy	powiat dzierzoniowski	województwo dolnośląskie
przychodnie na 10 tys. ludności	3	5	5
ludność na 1 aptekę	2 305	2 994	3 114

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

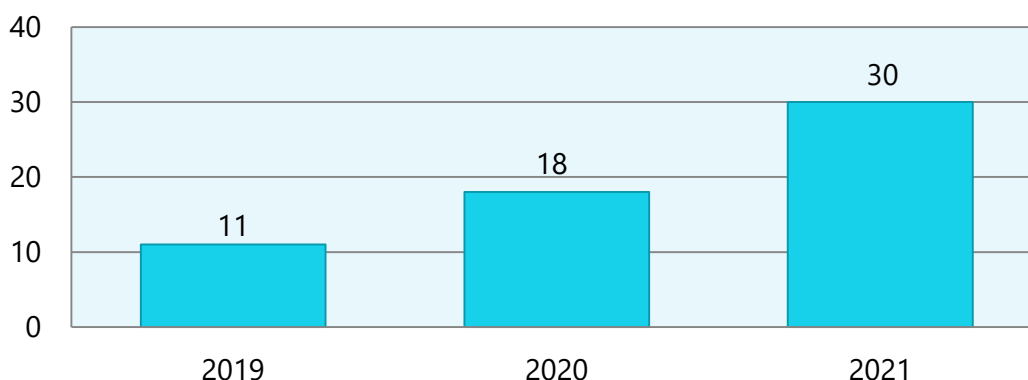
Opiekę szpitalną dla mieszkańców gminy Pieszycy zapewnia **NZOZ Szpital Powiatowy w Dzierżonowie Sp. z o.o.**, który świadczy usługi medyczne w dwóch lokalizacjach – w Dzierżonowie oraz w Bielawie.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy organizacja i świadczenie **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym, a w wyjątkowych przypadkach dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. W latach 2019-2021 ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie korzystał żaden mieszkaniec Gminy.

Poniższa analiza opiera się na danych dotyczących **problemu uzależnień**. W 2021 roku z powodu alkoholizmu pomoc społeczną otrzymało **30 rodzin**. W ciągu ostatnich trzech lat liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu uległa niemal trzykrotnego wzrostowi. W latach 2019-2021 żadna z rodzin z terenu gminy Pieszycy nie korzystała z pomocy OPS z powodu narkomanii.

Wykres 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2019-2021

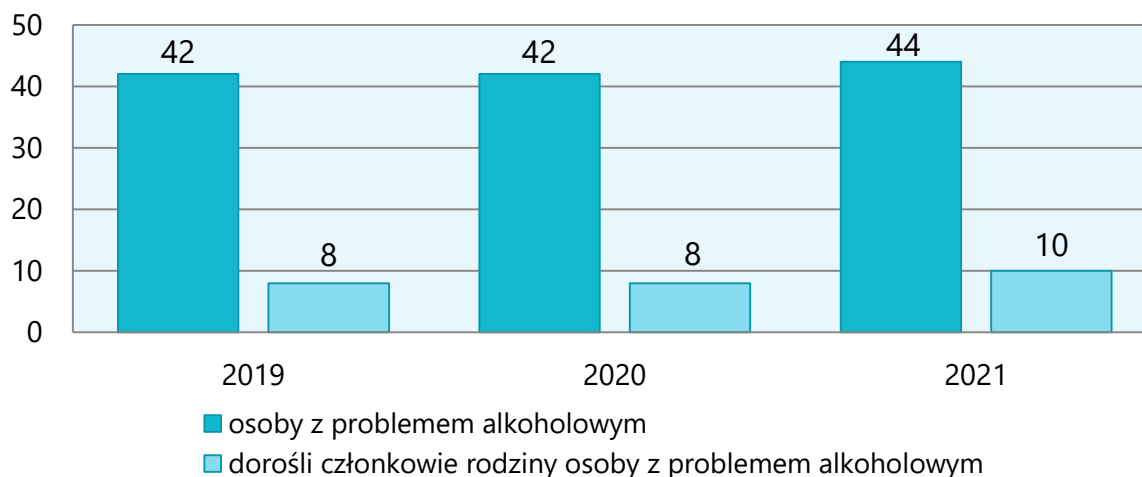
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

W celu zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zapewnienia osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od substancji psychoaktywnych, pomocy psychologicznej i prawnej prowadzono poradnictwo specjalistyczne w **Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym**, funkcjonującym w Przychodni Miejskiej w Pieszycach. W 2021 roku Punkt czynny był średnio 16 godzin w miesiącu. Dyżuruje w nim instruktor terapii uzależnień, który udziela informacji na temat szkodliwości alkoholu, mechanizmów choroby alkoholowej, a także możliwościach podjęcia leczenia odwykowego. Udzielane jest również wsparcie osobom, które zakończyły terapię oraz członkom rodziny osoby uzależnionej. W 2021 roku w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w Pieszycach udzielono **190 porad 44 osobom z problemem alkoholowym** oraz **34 porady 10 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym**.

Dane źródłowe wykazują, że na przestrzeni ostatnich lat liczba osób uzależnionych od alkoholu zgłaszających się po poradę do Punktu uległa nieznacznemu zwiększeniu, tak samo jak liczba dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym utrzymywała się na stałym poziomie.

Wykres 13. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Na terenie Gminy nie funkcjonuje żadna samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (AA), samopomocowa grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (Al-Anon) oraz dla dorosłych dzieci alkoholików (DDA), finansowana ze środków na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W 2021 roku członkowie **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** przeprowadzili rozmowy z 34 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz **4 członkami rodziny osoby uzależnionej**. Podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec **7 osób** oraz wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec również **7 osób**. Z poniższej tabeli wynika, że w porównaniu do lat 2019-2020 roku zwiększyła się liczba osób uzależnionych,

z którymi prowadzono rozmowy oraz liczba członków ich rodzin. W przypadku liczby osób w stosunku, do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia oraz liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego dostrzegalny jest niewielki spadek w 2021 roku w porównaniu do lat poprzednich. Dane dotyczące podejmowanych działań przez GKRPA w gminie Pieszycy wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pieszycach wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	27	27	34
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	3	3	4
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	9	9	7
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	9	9	7

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

W zakresie **profilaktyki uzależnień** na terenie gminy Pieszycy prowadzone są liczne działania profilaktyczne, zarówno dla dzieci i młodzieży szkolnej, jak i dorosłych mieszkańców. W 2021 roku Gmina działając w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ogłosiła konkurs, na który wpłynęła oferta na wykonanie zadania publicznego z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii – **Działalność Świetlicy Środowiskowej – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci**. W omawianym roku Urząd Miasta i Gminy w Pieszycach zlecił również organizacjom pozarządowym realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii – **Działalność na**

rzecz dzieci i młodzieży w tym wypoczynku dzieci i młodzieży (wypoczynek letni). Organizacje otrzymały na ten cel 40 000 zł.

Działalności profilaktyczną zajmują się również w Gminie placówki oświatowe, które w 2021 roku przeprowadziły następujące działania w zakresie zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom:

- Program edukacji zdrowotnej „Dwa słówka na temat zdrowka”,
- Ogólnopolski dzień Lekkiego Tornistra,
- Światowy Dzień Czystych Rąk,
- Stop SARS,
- Śniadanie Daje Moc,
- Światowy Dzień do walki z AIDS,
- Abecadło zdrowego odżywiania,
- Stop opalaniu,
- Szkolny Dzień Sportu,
- Anoreksja, bulimia – choroby XXI wieku,
- program edukacji stomatologicznej,
- „Ogólnopolski program profilaktyki czerniaka” i inne.

Działalność profilaktyczna w zakresie promocji i ochrony zdrowia

prowadzona jest zarówno przez instytucje publiczne, placówki oświatowe jak i organizacje pozarządowe. Wymienione podmioty realizują wiele projektów, zajęć i kampanii profilaktycznych dotyczących omawianego obszaru. Mieszkańcy Gminy mogą korzystać również z **programów profilaktyki zdrowotnej**, oferowanej przez placówki ochrony zdrowia. Do programów prowadzonych przez SPZOZ Przychodnia Miejska w Pieszycach zaliczyć można Profilaktykę 40 PLUS, Profilaktykę raka szyjki macicy oraz Profilaktykę raka jelita grubego.

Zasoby w zakresie promocji i ochrony zdrowia występujące na terenie gminy Pieszyce przedstawia kolejna tabela. Uwzględniony został także zakres działalności poszczególnych podmiotów.

Tabela 15. Zasoby gminy Pieszycy w zakresie promocji i ochrony zdrowia wraz z obszarem ich działalności

LP.	Nazwa	Zakres działalności
1.	Placówki podstawowej opieki zdrowotnej	Poradnictwo specjalistyczne w oparciu o kontrakt z NFZ.
2.	Centrum Usług Społecznych w Pieszcach	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3.	Punkt Konsultacyjno-Informacyjny	Udzielanie poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego oraz socjalnego) mieszkańcom Gminy. Udzielanie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i zakresu działania służb oraz instytucji, które są włączone w systemową pomoc rodzinom, poradnictwo i konsultacje indywidualne w zakresie problemu uzależnień przemocy w rodzinie.
4.	placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego, NGO	Promocja zdrowego stylu życia, kształtowanie właściwych postaw w zakresie dbania o własne zdrowie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych sprawozdań, raportów oraz analiz

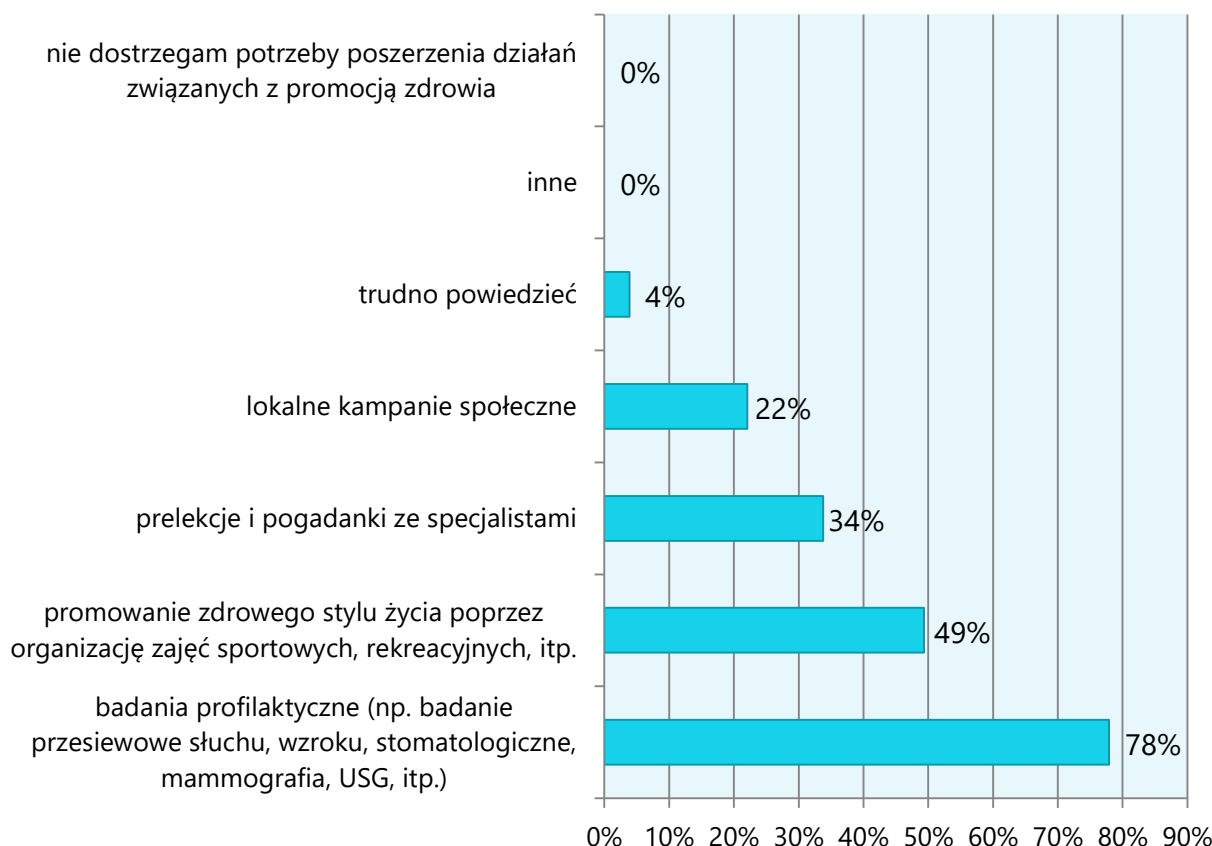
POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW

W niniejszej części diagnozy przedstawione zostały potrzeby dorosłych mieszkańców gminy Pieszycy w zakresie usług społecznych w sferze promocji i ochrony zdrowia.

W pierwszym pytaniu zapytano respondentów o działania związane z promocją zdrowia, które ich zdaniem powinny zostać poszerzone na terenie ich Gminy. **Większość badanych opowiedziało się za badaniami profilaktycznymi** np. przesiewowym słuchu, wzroku, stomatologicznym, mammografią, USG, itp. (78%), natomiast blisko połowa wskazała na **promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizację zajęć sportowych, rekreacyjnych**, itp. (49%). Zdaniem średnio co trzeciego badanego na terenie Gminy należy organizować prelekcje i pogadanki ze specjalistami (34%), a co piąty wskazał na lokalne kampanie społeczne (22%).

Wykres 14. Które z niżej wymienionych działań związanych z promocją zdrowia w Pana/i opinii powinny być poszerzone na terenie gminy Pieszyce?

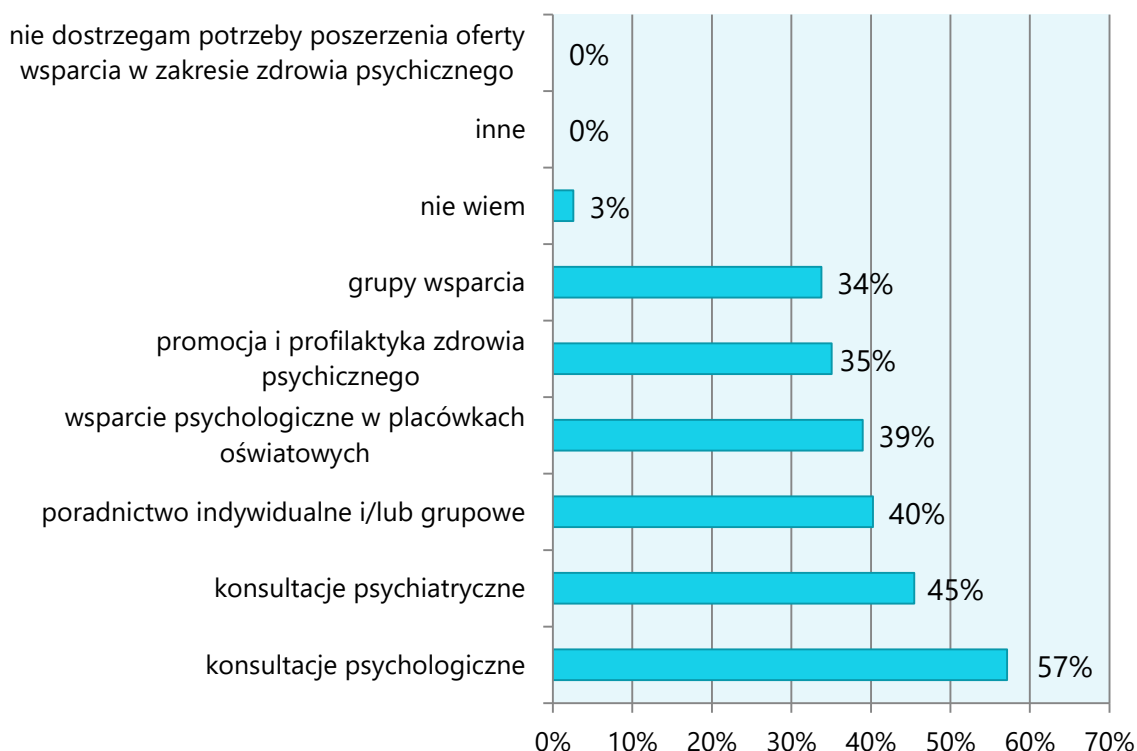

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać w jakich obszarach widzą potrzebę poszerzenia oferty wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego na terenie gminy Pieszyce. Największy odsetek respondentów wskazał na **konsultacje psychologiczne** (57%), **konsultacje psychiatryczne** (45%), **poradnictwo indywidualne i/lub grupowe** (40%) oraz **wsparcie psychologiczne w placówkach oświatowych** (39%). Średnio co trzeci ankietowany wyróżnił promocję i profilaktykę zdrowia psychicznego (35%) oraz grupy wsparcia (34%).

Wykres 15. W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego na terenie gminy Pieszycy?

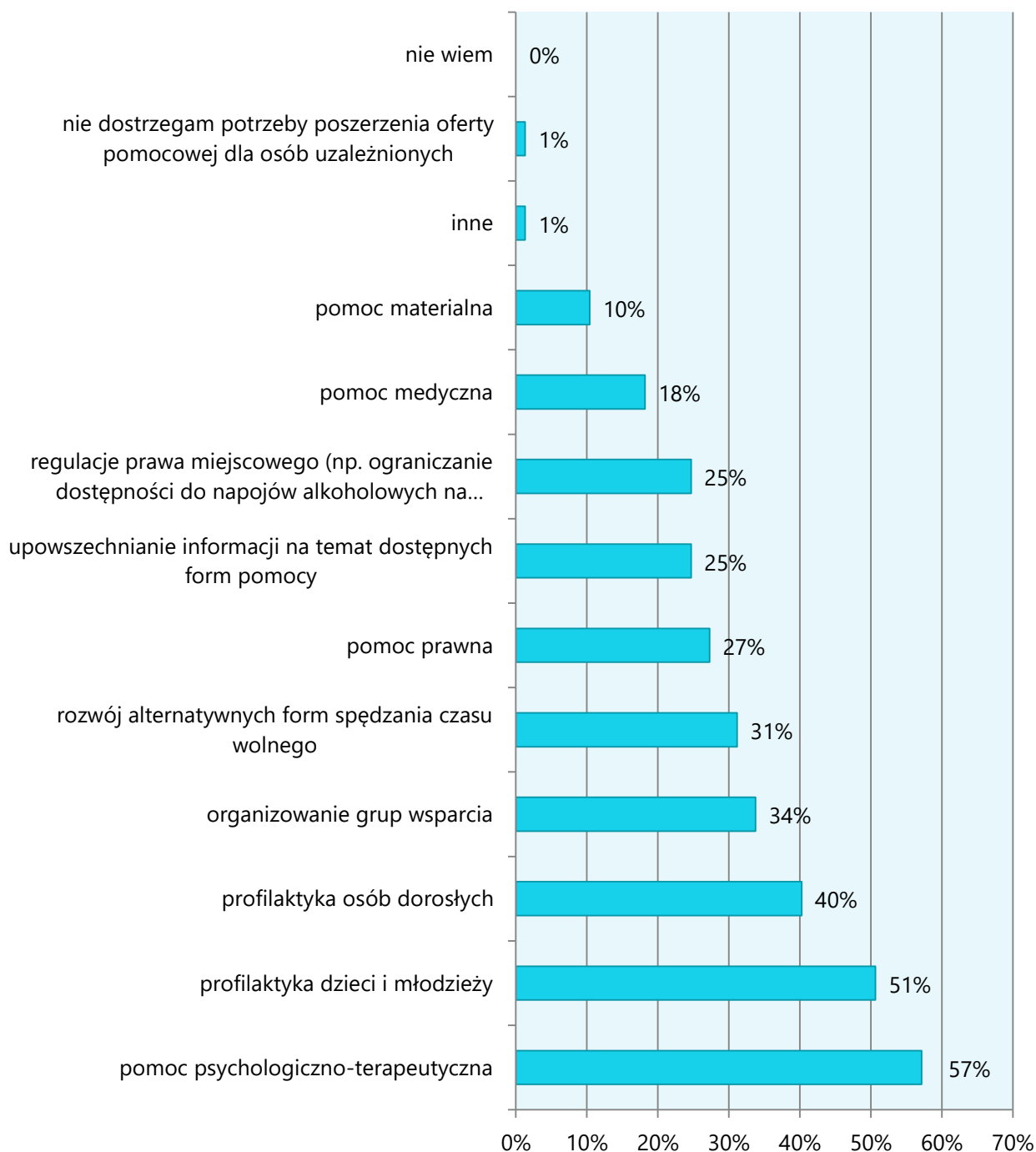

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W obszarze promocji i ochrony zdrowia, mieszkańcy gminy Pieszycy zostali poproszeni o wskazanie działań, które ich zdaniem powinny zostać podjęte na szerszą skalę w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemu uzależnień. Ankietowani najczęściej wskazywali na **zapewnienie pomocy psychologiczno-terapeutycznej** (57%), **profilaktykę dzieci i młodzieży** (51%) oraz **osób dorosłych** (40%). Średnio co trzeci respondent wyróżnił organizowanie grup wsparcia (34%), rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego (31%), a co piąty wskazał na pomoc prawną (27%), upowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy oraz regulacje prawa miejscowego np. ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych na terenie Gminy (po 25%). Najmniejszy odsetek odpowiedzi dotyczył pomocy materialnej (10%) oraz medycznej (18%).

Wykres 16. Jakie działania należy podejmować w szerszym zakresie na terenie gminy Pieszycy w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemu uzależnień?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

23%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA. Obszar ten znalazł się na 5 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

WSPIERANIE SENIORÓW I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

WSPIERANIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I STARSZYCH

Dla potrzeb diagnozy wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizycznych, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej.

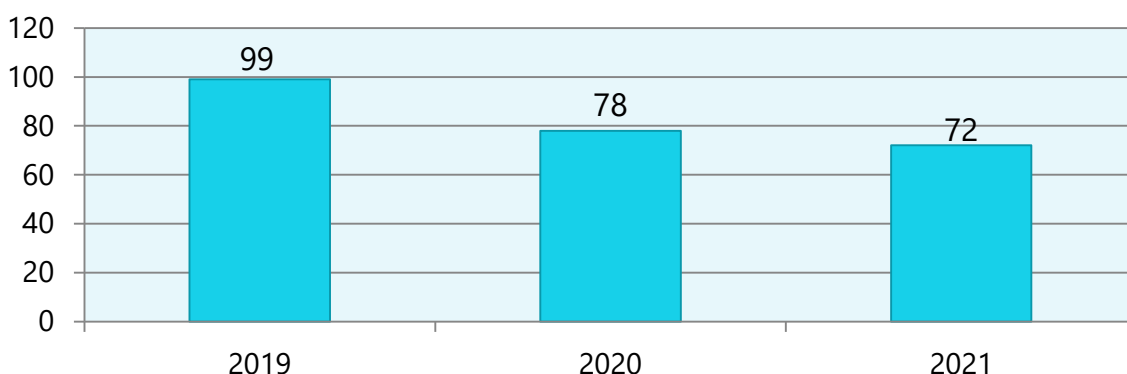
Procesy związane z wydłużającym się czasem trwania życia oraz ciągłe zmiany w strukturze demograficznej ludności stawiają przed społeczeństwem nowe wyzwania społeczne, tj. projektowanie polityki społecznej wobec osób starszych oraz wdrożenie rozwiązań, które zapewnią godną, bezpieczną aktywną starość.

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ WTÓRNYCH

Pierwszą analizowaną kwestią dotyczącą osób z niepełnosprawnościami jest liczba rodzin, którym została udzielona **pomoc i wsparcie z OPS w Pieszycach z powodu niepełnosprawności**. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba rodzin uległa zmniejszeniu o 27%, warto jednak dodać, że w gminie Pieszyce niepełnosprawność jest jednym z głównym powodów przyznawania pomocy społecznej.

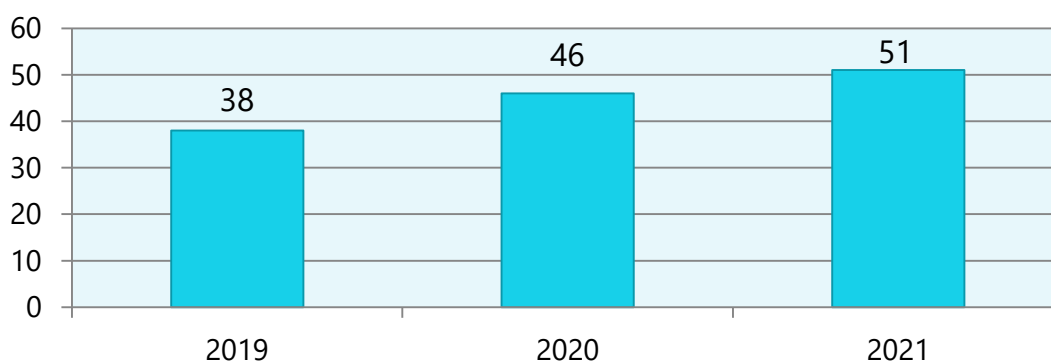
Wykres 17. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 i 2021 rok

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług **opiekuńczych** lub **specjalistycznych usług opiekuńczych**. Świadczone są one w formie zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, pomocy w czynnościach gospodarczych lub porządkowych. Katalog wykonywanych usług dostosowywany jest indywidualnie do zdiagnozowanych potrzeb podopiecznego. W 2021 roku usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania beneficjenta objęto **51** osób. Korzystający mieli zagwarantowaną pomoc od poniedziałku do piątku w wymiarze od 1 do 3 godzin dziennie, w zależności od potrzeb. Na przestrzeni lat 2019-2021 dostrzegalny jest regularny wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. W latach 2019-2021 żaden mieszkaniec gminy Pieszycy nie został objęty specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.

Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W 2021 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 94 świadczenia, a więc mniej niż w latach poprzednich. Na przestrzeni ostatnich lat kwota przyznanych świadczeń ulegała wahaniom, jednakże w 2021 roku osiągnęła najniższą wartość.

Tabela 17. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba świadczeń	103	123	94
kwota świadczeń (zł)	62 930,00	76 260,00	58 280,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Osobom opiekującym się niepełnosprawnym członkiem rodziny, przysługuje **zasiłek dla opiekuna** w wysokości 620 zł, który w 2021 roku pobierała 1 osoba. Ze względu na to, że jest to świadczenie ulegające wygaszeniu, Centrum Usług Społecznych w Pieszycach opłaca składki zdrowotne i społeczne 41 osobom, które rezygnują z zatrudnienia, aby opiekować się niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Polityka senioralna stanowi istotny obszar działalności gminy Pieszyce. Znaczącym elementem lokalnego systemu pomocy środowiskowej dla osób starszych jest **Klub Senior+**, prowadzony w formie klubu samopomocy. Placówka funkcjonuje od 2016 roku i jest finansowana z dotacji programu rządowego Senior+. Oferta Klubu jest bezpłatna i dostosowana do potrzeb i możliwości uczestników i obejmuje m.in. różnego rodzaju zajęcia, udział w wydarzeniach i imprezach okolicznościowych, czy wspólne przygotowywanie posiłków. Ponadto, uczestnicy Klubu mogą skorzystać ze wsparcia fizjoterapeuty, który jest dostępny 2 godziny tygodniowo. W Klubie zapisanych i zadeklarowanych jest około 50 członków, a szczególnym

zaangażowaniem w życie Klubu odznacza się około 20 seniorów, którzy inicjują działalność placówki w różnych obszarach.

W 2020 roku OPS w Pieszycach przystąpił do **programu „Wspieraj Seniora”**, który realizowany był przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Program odpowiadał na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19. Usługi wsparcia polegały na pomocy w codziennym funkcjonowaniu, aby ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz. Ośrodek Pomocy Społecznej organizował pomoc w dostarczeniu zakupów i leków osobom starszym, a także załatwianiu spraw bieżących. W okresie od stycznia do grudnia 2021 roku wsparciem w ramach programu objęto łącznie **144 seniorów**, w tym 99 powyżej 70 roku życia.

Do programów wsparcia na rzecz osób starszych należy także **Pieszycza Karta Seniora**. Program ma na celu zwiększenie dostępu do usług publicznych poprawiających jakość życia seniorów, podniesienie aktywności i sprawności seniorów, poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury oraz zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych, umożliwienie seniorom rozwoju pasji i zainteresowań oraz aktywnego spędzania czasu wolnego, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku.

Liczbę osób, którym opłacono pobyt w **Domu Pomocy Społecznej** oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba mieszkańców przebywających w DPS, za których gmina Pieszycy ponosiła odpłatność ulegała wahaniom, przyjmując w 2021 roku największą wartość, podobnie jak przeznaczana na ten cel kwota.

Tabela 18. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2019-2020 (stan na koniec roku)

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób przebywających w DPS	14	13	16
kwota odpłatność (zł)	440 217	428 523	482 339

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 i 2021 rok

Zasoby w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnościami i starszych występujące na terenie gminy Pieszycy przedstawia poniższa tabela. Uwzględniony został także zakres działalności poszczególnych podmiotów.

Tabela 19. Zasoby gminy Pieszycy w zakresie wspierania seniorów i osób z niepełnosprawnościami wraz z obszarem ich działalności

LP.	Nazwa	Zakres działalności
1.	Centrum Usług Społecznych w Pieszycach	Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, zapewnienie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usprawniających.
2.	gminne jednostki kultury, sportu, rekreacji	Organizowanie wydarzeń, zajęć, warsztatów itp. dedykowanych seniorom i osobom z niepełnosprawnościami.
3.	Klub Senior+	Prowadzenie działań na rzecz aktywizacji społecznej, integracji oraz włączenia społecznego seniorów do społeczności lokalnej.
4.	Powiatowy Urząd Pracy	Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, usługi w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, organizacji szkoleń.
5.	Posterunek Policji w Pieszycach	Organizowanie spotkań, zajęć, warsztatów dotyczących bezpieczeństwa osób starszych.
6.	Przychodnia Miejska w Pieszycach	Świadczenie usług w zakresie ochrony zdrowia, a także zwiększenie dostępu do informacji na temat działań prowadzonych na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.
7.	NGO	Współpraca z podmiotami działającymi na terenie Gminy w zakresie wspierania seniorów i osób z niepełnosprawnościami, włączanie tych grup do społeczności lokalnej oraz zapewnienie im możliwości rozwoju i integracji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych sprawozdań, raportów oraz analiz

POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW

W niniejszym podrozdziale przedstawione zostały problemy i potrzeby poszerzenia oferty wspierania osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych z gminy Pieszycy.

W pierwszym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać na główne problemy, które ich zdaniem najczęściej dotyczą osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami w gminie Pieszycy. Najczęściej badani wskazywali na **samotność, izolację** (52%), **bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania** oraz **ograniczony dostęp do rehabilitacji** (po 42%).

W dalszej kolejności pod względem liczby wskazań znalazły się bariery architektoniczne w miejscach publicznych (32%) oraz niski poziom wrażliwości społecznej (31%), natomiast co czwarty respondent wskazał na utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę oraz niewystarczające środki finansowe na zaspokojenie podstawowych potrzeb (po 26%). 19% badanych wśród problemów osób starszych i z niepełnosprawnościami wyróżniło brak wsparcia ze strony rodziny oraz problemy psychiczne, emocjonalne, natomiast 17% wskazało na brak miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

Najmniej zauważalnymi problemami okazały się: niewystarczający zakres świadczonych usług opiekuńczych (8%), niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego i integracji społecznej (9%) oraz niewystarczająca liczba świadczonych usług opiekuńczych (14%). 5% badanych mieszkańców nie wie, jakie problemy dotyczą osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami na terenie gminy Pieszycy.

Tabela 20. Które z niżej wymienionych problemów w Pana/i opinii najczęściej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami i starsze w gminie Pieszyce?

Odpowiedź	%
samotność, izolacja	52%
bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania	42%
ograniczony dostęp do rehabilitacji	42%
bariery architektoniczne w miejscach publicznych	32%
niski poziom wrażliwości społecznej	31%
utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej	26%
ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę	26%
niewystarczające środki finansowe na zaspokojenie podstawowych potrzeb	26%
brak wsparcia ze strony rodziny	19%
problemy psychiczne, emocjonalne	19%
brak miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością	17%
niewystarczająca liczba świadczonych usług opiekuńczych (higiena i pielęgnacja, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych)	14%
niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego i integracji społecznej	9%
niewystarczający zakres świadczonych usług opiekuńczych	8%
nie wiem	5%
inne	0%
nie dostrzegam problemów dotyczących osoby starsze i z niepełnosprawnościami	0%

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Analizując wyniki uzyskane w trakcie badania mieszkańców pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych można zauważyć, że najwyższy odsetek respondentów uważa, że na terenie gminy Pieszyce należy **prowadzić placówki wsparcia dziennego (55%), rozwijać i tworzyć formy spędzania czasu wolnego (39%), organizować zajęcia rozwijające zainteresowania (30%) oraz zapewnić całodobową opiekę (29%)**.

Średnio co czwarty respondent wskazał na organizowanie kursów, warsztatów podnoszących wiedzę (26%), organizowanie szkoleń dla opiekunów faktycznych (23%) oraz rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy (22%). Zdaniem 16% badanych na terenie Gminy należy organizować kampanie społeczne podnoszące świadomość w zakresie potrzeb i problemów osób starszych i osób

z niepełnosprawnościami oraz inicjować powstawanie nowych organizacji pozarządowych oferujących wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Najmniejszy odsetek badanych wskazał na organizowanie imprez integracyjnych (14%) oraz wspieranie działalności organizacji pozarządowych oferujących wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych (12%). Brak zdania w zakresie poszerzenia oferty wspierania osób z niepełnosprawnościami i osób starszych wykazało 5% respondentów.

Tabela 21. W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wspierania osób z niepełnosprawnościami i osób starszych na terenie gminy Pieszycy?

Odpowiedź	%
prowadzenie placówek wsparcia dziennego	55%
rozwijanie i tworzenie form spędzania czasu wolnego	39%
organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania (np. sportowe, komputerowe, plastyczne)	30%
zapewnianie całodobowej opieki	29%
organizowanie kursów, warsztatów podnoszących wiedzę	26%
organizowanie szkoleń dla opiekunów faktycznych	23%
rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy	22%
organizowanie kampanii społecznych podnoszących świadomość w zakresie potrzeb i problemów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	16%
inicjowanie powstawania nowych organizacji pozarządowych oferujących wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	16%
organizowanie imprez integracyjnych	14%
wspieranie działalności organizacji pozarządowych oferujących wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	12%
trudno powiedzieć	5%
inne	1%
nie dostrzegam potrzeby poszerzenia oferty wspierania osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	1%

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

25%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH. Obszar ten znalazł się na 4 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

19%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest WSPIERANIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI. Obszar ten znalazł się na 6 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

EDUKACJA PUBLICZNA

EDUKACJA PUBLICZNA

Edukacja odgrywa bardzo ważną rolę w życiu każdego młodego człowieka. Główną jej funkcją jest przygotowanie go do życia w ciągle zmieniającym się świecie. Kształtuje ona jego osobowość, pozwala na rozwój zainteresowań oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

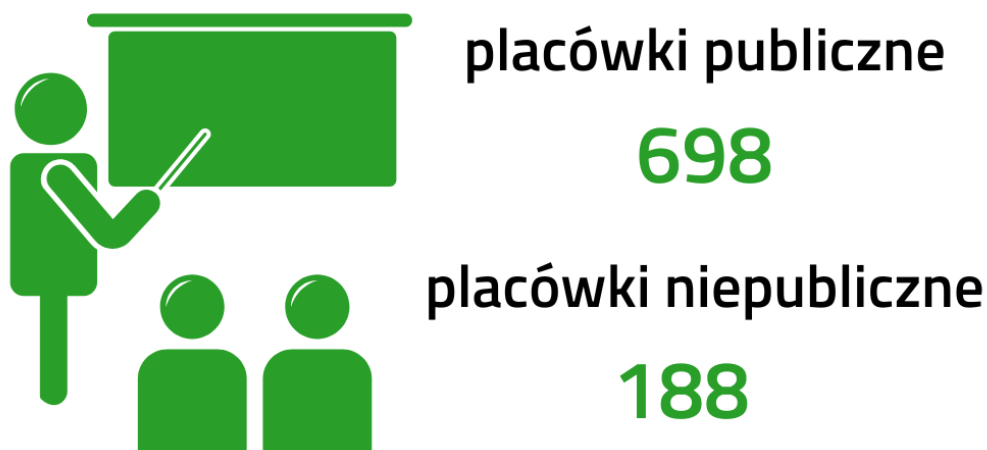
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ WTÓRNYCH

Zadanie w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 realizuje na terenie Gminy **Żłobek Miejski Nr 1 w Pieszycach**, w którym utworzone są III oddziały, a placówka przystosowana jest do przyjęcia 45 dzieci. W roku szkolnym 2020/2021 do Żłobka wpłynęło 37 nowych wniosków o przyjęcie dzieci, natomiast łączna liczba osób uczęszczających wyniosła wówczas 45.

Baza oświatowa gminy Pieszycy obejmuje **2 placówki publiczne** – Przedszkole Publiczne nr 2 i Szkołę Podstawową nr 1 oraz **2 placówki niepubliczne** – Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek i Niepubliczną Szkołę Podstawową z Oddziałami Przedszkolnymi.

Rysunek 6. Liczba dzieci w placówkach niepublicznych i publicznych na terenie gminy Pieszycy w roku szkolnym 2020/2021

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Pieszycy za rok szkolny 2020/2021

W roku szkolnym 2020/2021 **łącznie liczbę uczniów** w szkołach podstawowych publicznych i niepublicznych kształtowała się na poziomie **570** osób, z czego **484** osoby uczęszczały do 22 oddziałów Szkoły Podstawowej Nr 1, z kolei liczba adeptów Niepublicznej Szkoły Podstawowej w omawianym roku wynosiła **86**, uczących się w 8 oddziałach.

Tabela 22. Liczba uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/2021

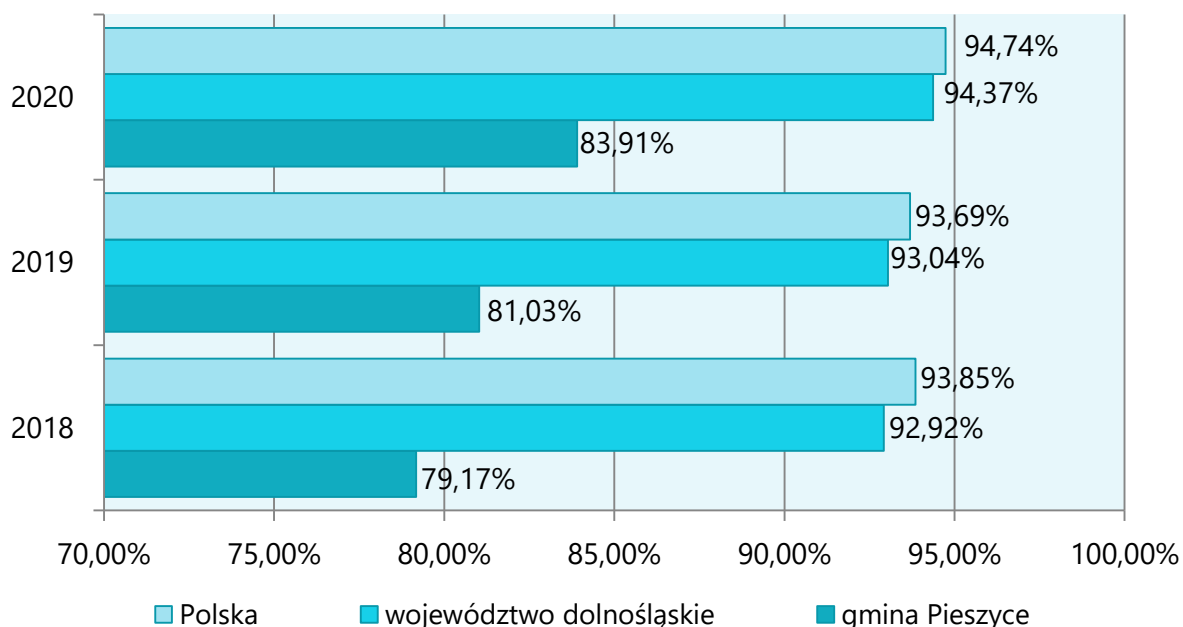
wyszczególnienie	liczba uczniów	liczba oddziałów
Szkoła Podstawowa Nr 1	484	22
Niepubliczna Szkoła Podstawowa	86	8
RAZEM	570	30

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Pieszycy za rok szkolny 2020/2021

Współczynnik skolaryzacji netto, definiowany jest jako relacja liczby osób (w danej grupie wiekowej) uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W 2020 roku wyniósł on 83,91%, co oznacza, że na przestrzeni ostatnich trzech lat ulegał systematycznemu wzrostowi. Ten sam współczynnik dla całego województwa dolnośląskiego i Polski na przestrzeni omawianych trzech lat kształtował się zawsze na wyższym poziomie, niż miało to miejsce na terenie Gminy.

Wykres 18. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych w gminie Pieszycy, województwie dolnośląskim i Polsce w latach 2018-2020

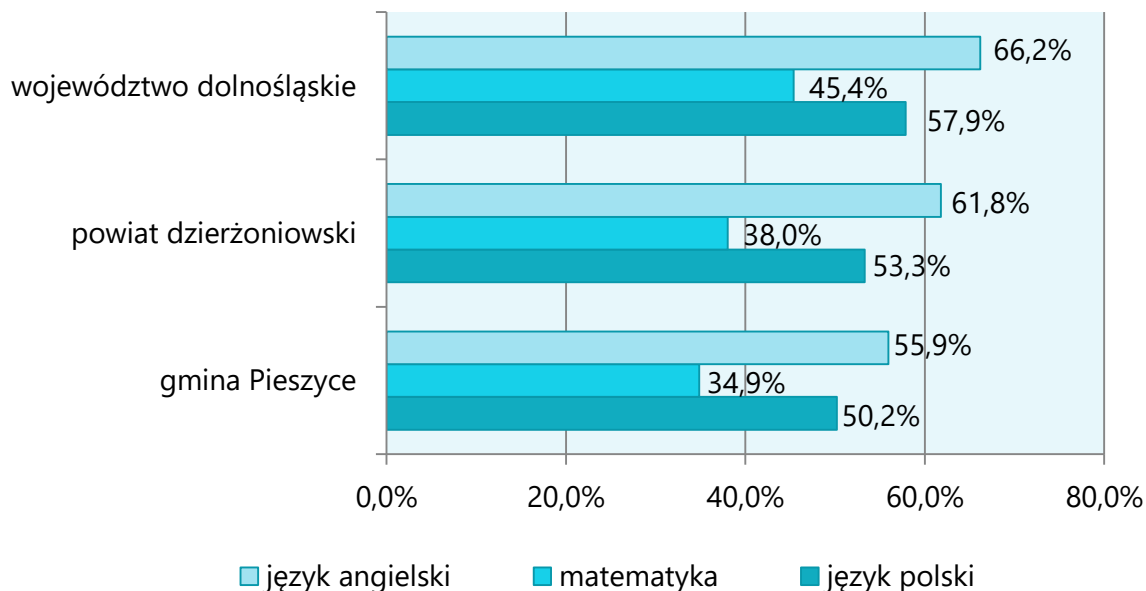

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na poniższym wykresie przedstawione zostały **średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty** uczniów z gminy Pieszycy w porównaniu do wyników uczniów z powiatu dzierzoniowskiego i województwa dolnośląskiego. Z zebranych danych wynika, że młodzi mieszkańcy Gminy uzyskali gorsze wyniki z każdej części egzaminu, w porównaniu do wyników powiatowych i wojewódzkich.

Wykres 19. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku uczniów z terenu gminy Pieszycy, powiatu dzierzoniowskiego i województwa dolnośląskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

Wszystkie placówki oświatowe funkcjonujące na terenie gminy Pieszycy prowadzą liczne działania **edukacyjne i profilaktyczne**, w tym projekty i programy oświatowe, zajęcia sportowe, akcje promujące zachowania prozdrowotne i inne. Ponadto, w szkołach oraz przedszkolach prowadzona jest ścisła współpraca z rodzicami. Gmina Pieszycy w 2021 roku realizowała następujące **projekty oświatowe**:

- 1. Program edukacji ekologicznej dla kl. I-VIII Szkoły Podstawowej nr 1 im. PHOP w Pieszcach „Ekologicznie z Jedyneką”**, którego głównym celem było kształtowanie postaw ekologicznych uczniów, ich rodziców, społeczności lokalnej w celu ochrony środowiska naturalnego oraz uświadomienie uczniom ich wpływu na środowisko.
- 2. Program edukacji patriotycznej i obywatelskiej – Polska moją ojczyzną dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 im. PHOP w Pieszcach**, stanowiący kontynuację Programu z lat poprzednich.

3. **Program edukacji zdrowotnej „Dwa słówka na temat zdrowia”**, w ramach którego podjęto działania skierowane do rodziców, akcje i działania promujące zachowania prozdrowotne, konkurs o tematyce prozdrowotnej i inne.
4. **Program współpracy z rodzicami klasy 1c Szkoły Podstawowej Nr 1**, który w następnych latach będzie kontynuowany w starszych klasach.
5. **Program „Jestem bezpieczny – bo wiem, umiem i stosuję”**, którego głównym założeniem było wdrożenie dzieci w wieku szkolnym do stosowania zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych oraz kształtowanie u dzieci właściwych postaw w obliczu zagrożenia.
6. **Program „Poznajemy zawody naszych rodziców”**, zakładający poszerzenie wiedzy na temat różnych zawodów.
7. **Program realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 1 im. Pieszyckiej Harcerskiej Organizacji Podziemnej w Pieszycach**, dzięki realizacji którego uczniowie mieli szansę zdobyć wiedzę i umiejętności niezbędne do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także planowania własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

Ponadto, w placówkach oświatowych na terenie Gminy realizowane były zewnętrzne projekty unijne.

POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW

W niniejszym podrozdziale przedstawione zostały formy zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, które zdaniem badanych mieszkańców powinny zostać rozwinięte/wprowadzone w placówkach oświatowych na terenie gminy Pieszycy.

Mieszkańcy najczęściej wskazywali na **zajęcia sportowe** np. basen, zajęcia korekcyjne (74%), **zajęcia z nauki języków obcych** (49%) oraz **koła naukowe** (47%).

Średnio co trzeci respondent wyróżnił zajęcia artystyczne (31%) oraz zajęcia na świetlicy (30%), natomiast co czwarty wskazał na zajęcia informatyczne.

Najniższy odsetek badanych opowiedział się za harcerstwem (16%), natomiast wśród innych odpowiedzi pojawiły się zajęcia z przedsiębiorczości i zarządzaniem budżetem domowym (1%).

Wykres 20. Jakie formy zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Pana/i zdaniem powinny zostać rozwinięte/wprowadzone w placówkach oświatowych na terenie gminy Pieszyce?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

16%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest EDUKACJA PUBLICZNA. Obszar ten znalazł się na 7 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

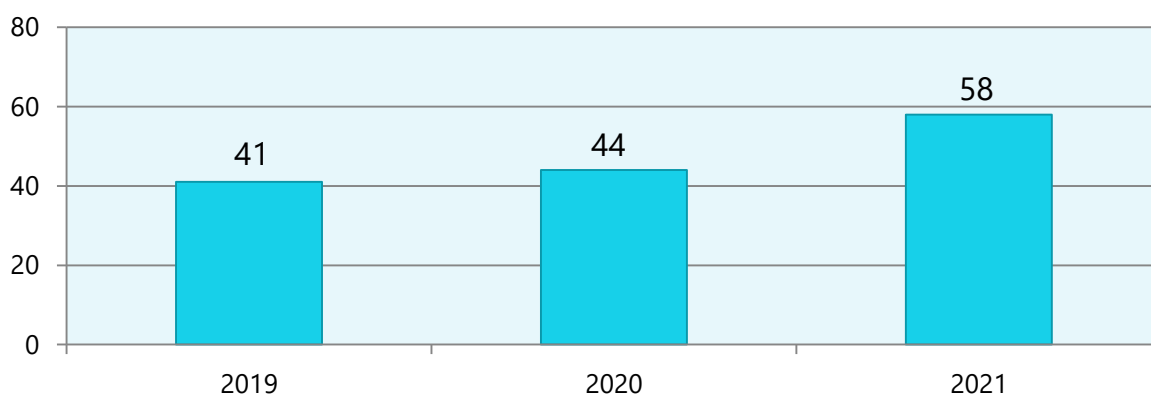
PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostające bez pracy).

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ WTÓRNYCH

W 2021 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieszycach **z powodu bezrobocia** kształtowała się na poziomie **58**. Na przestrzeni lat 2019-2021 można zauważyć wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu. W 2019 roku pomoc i wsparcie z tego powodu otrzymało 41 rodzin, w 2020 roku – 44, natomiast w 2021 roku – 58.

Wykres 21. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2019-2021

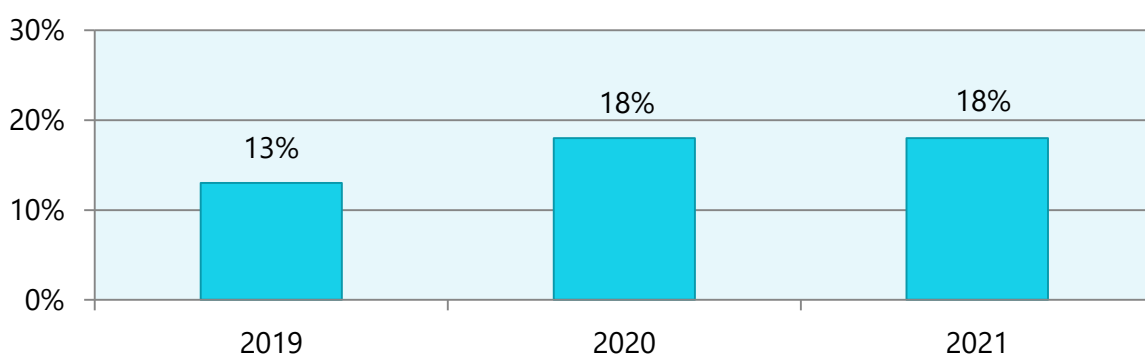

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej za 2020 rok

Dostrzegalna jest negatywna tendencja jeśli chodzi o zmianę **wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej**. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W porównaniu do 2019 roku obserwowany jest jego wzrost z 13% do 18% w 2021 roku.

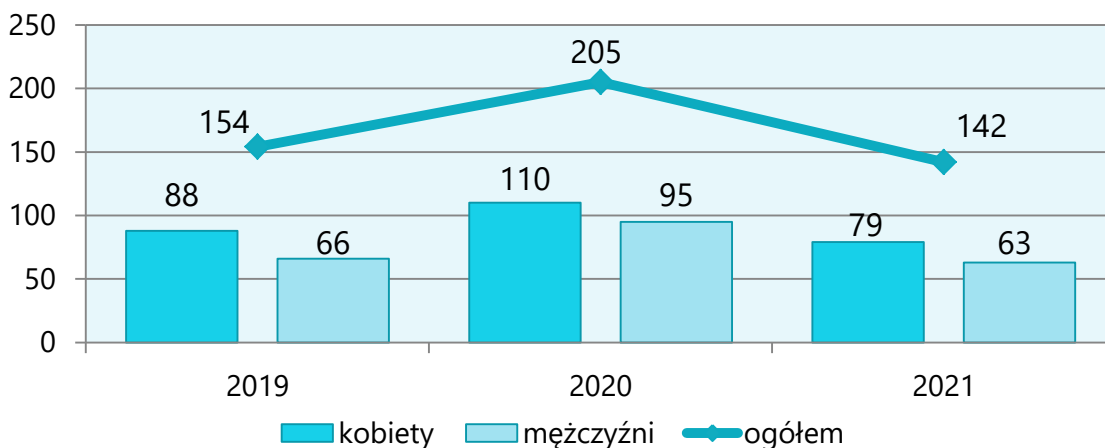
Wykres 22. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok

Pod koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było łącznie **142** mieszkańców gminy Pieszycy. Oznacza to spadek w odniesieniu do roku poprzedniego o 63 osoby, tj. 30,7%. Pozostających bez pracy kobiet pod koniec 2021 roku było 79 (55,6%), natomiast mężczyzn – 63 (44,4%).

Wykres 23. Mieszkańcy gminy Pieszycy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w PUP na przestrzeni lat 2019-2021. Ze zjawiskiem **długotrwałego bezrobocia** mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru, czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Pod koniec 2021 roku długotrwale bezrobotni mieszkańcy gminy Pieszycy stanowili **40,1%** wszystkich mieszkańców zarejestrowanych w PUP. Dynamika zmian w omawianych latach prezentuje się następująco: w stosunku do roku 2019 i 2020 nastąpił wzrost udziału osób długotrwale bezrobotnych, tj. kolejno o 4,4 pp. oraz o 7,4 pp.

Tabela 23. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Pieszycy oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców w latach 2019-2021

kategoria	31 grudnia 2019		31 grudnia 2020		31 grudnia 2021	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
długotrwale bezrobotni	55	35,7	67	32,7	57	40,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na **grupę wiekową** możemy zauważyć, że w 2021 roku osoby do 25 roku życia stanowiły 6,3% wszystkich bezrobotnych, osoby do 30 roku życia – 19,7%, natomiast osoby powyżej 50 roku życia – 29,6%. W stosunku do 2019 roku nastąpił spadek udziału osób do 25 roku życia (1,5 pp.) oraz powyżej 50 roku życia (8,1 pp.) w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy Pieszycy. Wzrost dostrzegalny jest natomiast w przypadku osób do 30 roku życia (1,5 pp.).

Tabela 24. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Pieszyce w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców w latach 2019-2021

kategoria wiekowa	31 grudnia 2019		31 grudnia 2020		31 grudnia 2021	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	12	7,8	21	10,2	9	6,3
do 30 roku życia	28	18,2	51	24,9	28	19,7
powyżej 50 roku życia	58	37,7	66	32,2	42	29,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Od stycznia 2016 roku na terenie gminy Pieszyce działa **Klub Aktywizacji Zawodowej „Na tropie pracy”**. Prowadzony jest przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej, a celem jego działalności jest wsparcie dla osób poszukujących zatrudnienia. Klub oferuje:

- porady planowania dalszej drogi zawodowej,
- pomoc w przygotowaniu życiorysów zawodowych, listów motywacyjnych i innych dokumentów potrzebnych przy poszukiwaniu pracy,
- diagnozę sytuacji zawodowej i życiowej klienta, ustalenie jego kompetencji, kwalifikacji, doświadczeń zawodowych,
- informację na temat bieżącej sytuacji na rynku pracy, trendów zawodowych, wymogów ze strony pracodawców oraz umiejętności i kompetencji wymaganych na konkretnych stanowiskach pracy, itp.,
- dostęp do aktualnych ofert pracy, możliwość korzystania z telefonów, faksu, koparki, komputera i Internetu.

Z uwagi na pandemię COVID-19 w 2021 roku spotkania i pośrednictwo pracy były realizowane indywidualnie.

Ponadto, w roku szkolnym 2020/2021 w Szkole Podstawowej nr 1 im. Pieszyckiej Harcerskiej Organizacji Podziemnej realizowany był **Program Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego**. Brały w nim udział wszystkie klasy. W trakcie trwania programu poruszano takie kwestie jak:

- rozpoznanie predyspozycji i zainteresowań uczniów,
- rozwijanie kompetencji z zakresu komunikacji społecznej,
- tematyka lekcji z doradztwa zawodowego oraz lekcji wychowawczych zawierająca wiedzę na temat poszczególnych zawodów i doskonalenie kompetencji miękkich,
- informowanie o szkołach ponadpodstawowych i odbywających się Dniach Otwartych,
- organizowanie wyjazdów na Dni Otwarte szkół ponadpodstawowych,
- współpraca z zespołem nauczycieli, rodzicami – pomoc w realizowaniu zainteresowań i uzdolnień poza środowiskiem szkolnym,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, obserwacja ich pracy podczas zajęć lekcyjnych.

POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW

Niniejszy podrozdział przedstawia potrzeby wskazane przez dorosłych mieszkańców gminy Pieszycy w zakresie rynku pracy oraz aktywizacji zawodowej.

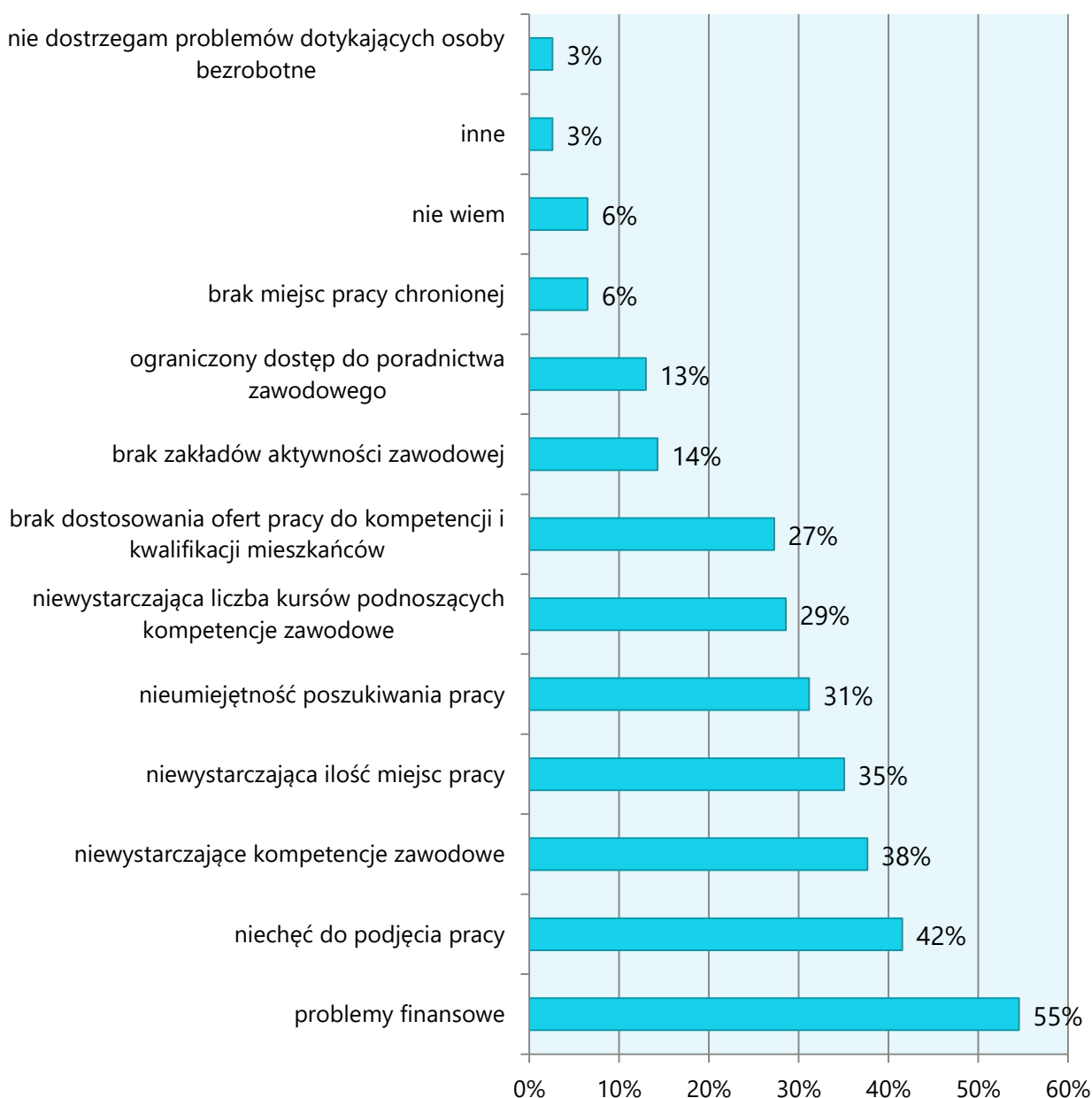
W pierwszej kolejności zapytaliśmy respondentów o to, jakie ich zdaniem problemy najczęściej dotyczą osoby bezrobotne w gminie Pieszycy. Badani mieszkańcy zaliczyli do nich głównie: **problemy finansowe** (55%), **niechęć do podjęcia pracy** (42%), **niewystarczające kompetencje zawodowe** (38%) oraz **niewystarczającą ilość miejsc pracy** (31%).

W dalszej kolejności respondenci wskazali na niewystarczającą liczbę kursów podnoszących kompetencje zawodowe (29%), brak dostosowania ofert pracy do kompetencji i kwalifikacji mieszkańców (27%), brak zakładów aktywności zawodowej (14%) oraz ograniczony dostęp do poradnictwa zawodowego (13%).

Najmniejszy odsetek badanych wskazał na brak miejsc pracy chronionej (6%). Kolejne 6% respondentów nie wie, jakie problemy najczęściej dotyczą osoby bezrobotne w Gminie, natomiast 3% nie dostrzega problemów dotyczących osoby bezrobotne.

Wykres 24. Które z niżej wymienionych problemów w Pana/i opinii najczęściej dotyczą osoby bezrobotne w Gminie Pieszycy?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

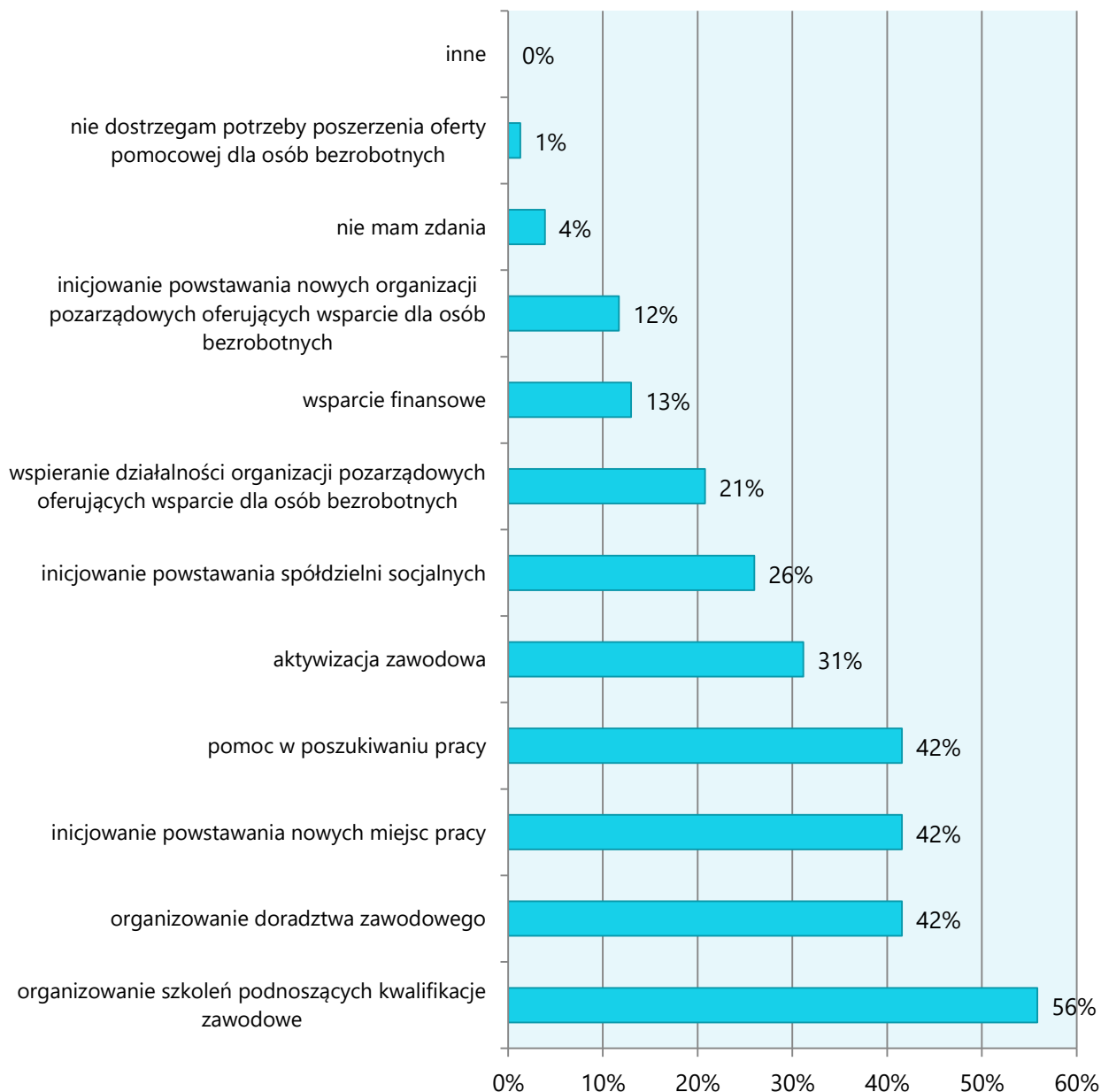
Następnie respondenci zostali poproszeni o wskazanie działań, jakie ich zdaniem powinny zostać podjęte, aby ograniczyć problemy występujące wśród bezrobotnych mieszkańców gminy Pieszyce. Najczęściej ankietowani wskazywali na **organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe** (56%), **organizowanie doradztwa zawodowego, inicjowanie powstawania nowych miejsc pracy** oraz **pomoc w poszukiwaniu pracy** (po 42%).

W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali na aktywizację zawodową (31%), inicjowanie powstawania spółdzielni socjalnych (26%) oraz wspieranie działalności organizacji pozarządowych oferujących wsparcie dla osób bezrobotnych (21%).

Najmniejszy odsetek respondentów wskazał na wsparcie finansowe (13%) oraz inicjowanie działalności organizacji pozarządowych oferujących wsparcie dla osób bezrobotnych (12%).

Wykres 25. Jakie działania należy podejmować w szerszym zakresie na terenie gminy Pieszyce w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów występujących wśród osób bezrobotnych?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

19%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest PRZECIWDZIAŁENIE BEZROBOCIU. Obszar ten znalazł się na 6 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

KULTURA, KULTURA FIZYCZNA ORAZ TURYSTYKA

KULTURA, KULTURA FIZYCZNA ORAZ TURYSTYKA

Kultura, sport i rekreacja to niezwykle istotne elementy życia mieszkańców każdej gminy. W ostatnich latach subiektywne oceny ilości czasu wolnego przez Polaków utrzymują się na względnie stałym poziomie. Według badań z 2018 roku Polacy najchętniej spędzają swój czas wolny przeglądając Internet (75%) oraz oglądając telewizję (66%). Kobiety częściej niż mężczyźni uczestniczą w życiu kulturalnym. Do najczęstszych aktywności w zakresie kultury, jakie minimum jeden raz w ciągu roku podejmowali się Polacy, należy czytanie książek (48%), udział w wydarzeniach plenerowych (37%) i seanse kinowe (37%) [5].

[5] <https://ciekaweliczby.pl/zycie-kulturalne-sposoby-spedzania-czasu-wolnego-polakow>.

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ WTÓRNYCH

Działalność kulturalną na terenie gminy Pieszyce prowadzi przede wszystkim **Miejska Biblioteka Publiczna – Centrum Kultury w Pieszycach**, zlokalizowane przy ul. Mikołaja Kopernika 37 w Pieszycach, wraz z filią w Rościszowie. MBP-CK jest samorządową instytucją kultury, której statutowym zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju kultury. Placówka dysponuje szeroką **infrastrukturą kulturalno-rekreacyjną**, w której skład wchodzi sala widowiskowa z profesjonalnym wyposażeniem, sceną i zapleczem, salon wystawienniczy, studio nagrań, biblioteka ze stanowiskami komputerowymi, działem multimediiów i regionalistów, kawiarnia oraz sale artystyczne.

Struktura MBP-CK podzielona jest na **4 działy**, odpowiadające za konkretne obszary działalności placówki:

- Dział Biblioteki,
- Dział Artystyczny,
- Dział Informacji Turystycznej,
- Dział Administracji.

Centrum dysponuje bogatą **ofertą zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych**.

Wśród sekcji ruchu artystycznego swoją działalność prowadzą:

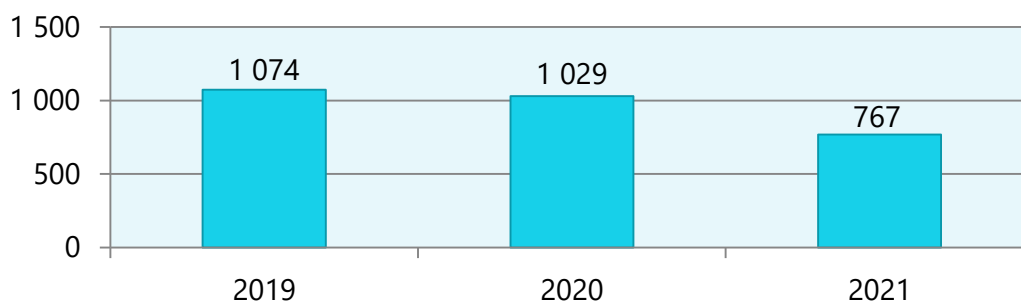
- sekcja plastyczna,
- sekcja muzyczna,
- sekcja wokalna,
- sekcja taneczna (breakdance i taniec towarzyski),
- sekcja teatralna,
- sekcja filmowa,
- sekcja rysunki i malarstwa dla dorosłych.

Partnerami w upowszechnianiu kultury są również organizacje pozarządowe, instytucje na szczeblu wojewódzkim i powiatowym, podmioty kulturowe z sąsiednich gmin, a także twórcy i artyści indywidualni oraz inne prywatne podmioty.

Do najważniejszych **przedsięwzięć kulturalnych**, które odbywają się na terenie gminy Pieszyce corocznie zalicza się: Międzynarodowy Przegląd Chórów Pogranicza Polsko-Czeskiego, BUNT, Prezentacje Teatralne, Święto miasta – Dni Pieszyc, Scena Prezentacji, Targi Turystyczno-Kulturowe, Jarmark Bożonarodzeniowy, Koncert Noworoczny, Konkurs Literacki „Wielkie Poezjowanie oraz Jarmark Wielkanocny.

W 2021 roku na terenie gminy Pieszyce odnotowano **767 czytelników bibliotek** – to o 29% mniej niż w 2019 roku. Na przestrzeni ostatnich trzech lat dostrzegalny jest systematyczny spadek w tym zakresie.

Wykres 26. Liczba czytelników bibliotek na terenie gminy Pieszyce w latach 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Pieszycy w 2021 roku na **1 placówkę biblioteczną** przypadało **4 661** osób – liczba ta od 2019 roku maleje, wraz ze spadkiem liczby mieszkańców Gminy. Na terenie całego powiatu dzierzoniowskiego i województwa dolnośląskiego liczba mieszkańców przypadających na 1 placówkę biblioteczną była niższa i wyniosła kolejno 4 296 oraz 4 522. Jak wynika z poniższych danych w gminie Pieszycy księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności w 2021 roku wyniósł **4 286** i tym samym był wyższy niż w powiecie i województwie. Wskaźnik czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Gminie w 2021 roku wyniósł **83** – w stosunku do poprzednich lat kształtował się on na niższym poziomie. Na terenie całego powiatu dzierzoniowskiego (107) i województwa dolnośląskiego (116) powyższy wskaźnik przybierał niższą wartość.

Tabela 25. Dane dotyczące bibliotek na terenie gminy Pieszycy w porównaniu do powiatu dzierzoniowskiego i województwa dolnośląskiego na przestrzeni lat 2019-2021

gmina Pieszycy			
wyszczególnienie	2019	2020	2021
ludność na 1 placówkę biblioteczną	4 705	4 659	4 611
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	4 394	4 373	4 286
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	113	110	83
powiat dzierzoniowski			
wyszczególnienie	2019	2020	2021
ludność na 1 placówkę biblioteczną	4 801	4 164	4 296
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	3 384	3 332	3 417
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	142	120	107
województwo zachodniopomorskie			
wyszczególnienie	2019	2020	2021
ludność na 1 placówkę biblioteczną	4 394	4 504	4 522
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	2 974	2 895	2 894
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	152	122	116

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Biblioteka w Pieszycach oferuje możliwość elektronicznego wyszukiwania zbiorów przy użyciu systemu bibliotecznego Aleph oraz multiwyszukiwarki PRIMO. Zarówno w Bibliotece głównej, jak i Filii w Rościszowie można korzystać ze stanowisk

samowypożyczeń zbiorów bibliotecznych, które są przystosowane także do obsługi osób z niepełnosprawnościami. Czytelnicy mogą też korzystać z wirtualnej czytalni e-booków.

Realizacja zadań z obszaru kultury fizycznej i rekreacji koncentruje się na dbałości o zdrowie i odpowiedni psychofizyczny rozwój mieszkańców, wspieranie różnorodnych form aktywności sportowej przez nich podejmowanych, upowszechnianiu dostępu do istniejących obiektów, terenów oraz urządzeń na terenie Gminy, jak również tworzenie nowych, zaspokajaniu istniejących i pobudzaniu nowych potrzeb mieszkańców w zakresie kultury fizycznej i rekreacji, promocja aktywności sportowej. Na terenie Gminy powyższe działania realizowane są przede wszystkim przez Miejską Bibliotekę Publiczną – Centrum Kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, a także samą Gminę, która za sprawą działalności Referatu Promocji organizuje lub współorganizuje imprezy sportowe, zawody i inne wydarzenia o charakterze sportowo-rekreacyjnym w Gminie.

Baza obiektów sportowych na terenie Gminy obejmuje m.in.:

- kompleks boisk sportowych ORLIK 2012 w Pieszycach,
- otwarty basen miejski w Pieszycach,
- boisko sportowe w Piskorzowie,
- stadion sportowy w Pieszycach,
- tor rowerowy BMX w Parku Miejskim w Pieszycach,
- place street work out w okolicy Szkoły Podstawowej nr 1 oraz przy Osiedlu Małym,
- halę sportową przy Zespole Szkół im. Ks. Jana Dzierżonia w Pieszycach.

POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW

W niniejszy podrozdziale przedstawiony został poziom dostępności w zakresie aktywności kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej oraz społecznej.

Opinia respondentów dotycząca poziomu dostępności do wyżej wymienionych aktywności przedstawia się następująco:

- **Aktywność kulturalną** (zajęcia plastyczne, taneczne, muzyczne, wernisaże, kluby czytelników, itp.) bardzo dobrze lub dobrze oceniło 39% badanych, o jej średnim poziomie ma przekonanie co trzeci mieszkaniec (38%), natomiast 21% respondentów oceniło poziom dostępności jako bardzo zły lub zły. Brak wiedzy w tym zakresie wykazało 3% ankietowanych.
- Bardzo dobry lub dobry poziom dostępności do **aktywności sportowej** (klubów sportowych, zajęć sportowych, turniejów, sekcji sportowych, itp.) oceniło łącznie 34% respondentów. O jej średnim poziomie ma przekonanie 42% badanych, natomiast jej zły lub bardzo zły poziom oceniło 21% osób. 4% respondentów miało trudności w ocenieniu poziomu dostępności do aktywności sportowej w gminie Pieszycy.
- **Aktywność rekreacyjną** (baseny, place zabaw, parki, siłownie zewnętrzne, itp.) bardzo dobrze lub dobrze oceniło zaledwie 13% badanych, o jej średnim poziomie ma przekonanie blisko co trzeci mieszkaniec (25%), natomiast 51% respondentów oceniło poziom dostępności jako bardzo zły lub zły. Brak wiedzy w tym zakresie wykazało 5% ankietowanych.
- Bardzo dobry lub dobry poziom dostępności do **aktywności społecznej** (organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, akcji i kampanii społecznych, itp.) oceniło łącznie 14% respondentów. O jej średnim poziomie ma przekonanie 38% badanych, natomiast jej zły lub bardzo zły poziom oceniło 40% osób. 8% respondentów miało trudności w ocenieniu poziomu dostępności do aktywności społecznej w gminie Pieszycy.

Tabela 26. Proszę ocenić obecny poziom dostępności do niżej wymienionych form aktywności na terenie gminy Pieszyce. W każdym wierszu należy zaznaczyć maksymalnie 1 odpowiedź. Proszę posłużyć się sześciopunktową skalą, na której 0 oznacza „nie wiem”, 1 – „bardzo zły”, 2 – „zły”, 3 – „średni”, 4 – „dobry”, 5 – „bardzo dobry”.

wyszczególnienie	0	1	2	3	4	5
aktywność kulturalna (zajęcia plastyczne, taneczne, muzyczne, wernisaże, kluby czytelników, itp.)	3%	8%	13%	38%	35%	4%
aktywność sportowa (kluby sportowe, zajęcia sportowe, turnieje, sekcje sportowe, itp.)	4%	8%	13%	42%	29%	5%
aktywność rekreacyjna (baseny, place zabaw, parki, siłownie zewnętrzne, itp.)	5%	22%	29%	31%	13%	0%
aktywność społeczna (liczba organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, akcji i kampanii społecznych, itp.)	8%	9%	31%	38%	13%	1%

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

31%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest KULTURA, KULTURA FIZYCZNA ORAZ TURYSTYKA. Obszar ten znalazł się na 1 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Aktywność obywatelska to wszelkie działania na rzecz dobra wspólnego mieszkańców. Lokalna aktywność obywatelska może obejmować takie działania jak: głosowanie w wyborach, czy budzenie obywatelskim, członkostwo w organizacji pozarządowej, branie udziału w badaniach społecznych dotyczących spraw lokalnych, udział w konsultacjach społecznych, wolontariat, jak i również tworzenie lokalnych inicjatyw.

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH NA PODSTAWIE ŹRÓDEŁ WTÓRNYCH

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku⁴. Do roli **organizacji pozarządowych** można zaliczyć budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich oraz mobilizację grup społecznych i jednostek do większej aktywności „obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej”⁵. Oprócz wspomnianych, ważną rolą omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem⁶.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy gminy Pieszyce z organizacjami pozarządowymi określone są w *Programie współpracy Miasta i Gminy Pieszyce z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust 3 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, zatwierdzanym corocznie uchwałą Rady Miejskiej Pieszyc.

⁴ <https://poradnik.ngo.pl/>

⁵ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

⁶ M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

Głównym celem Programu na 2022 rok jest: „zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy”.

Na terenie gminy Pieszycy w 2021 roku zarejestrowanych było **29 organizacji pozarządowych**, w tym 23 stowarzyszenia i organizacje społeczne, które stanowiły 5,7% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej oraz 3 fundacje (0,7%). W porównaniu do 2019 roku zarówno liczba fundacji, jak i stowarzyszeń utrzymywała się na względnie stałym poziomie.

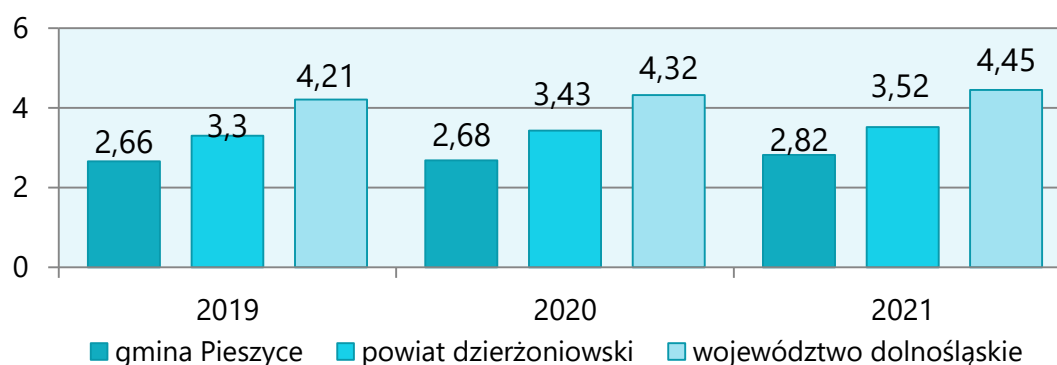
Tabela 27. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie Pieszycy na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	396	398	407
fundacje	2	3	3
stowarzyszenia i organizacje społeczne	23	22	23

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Pieszycy w 2021 roku wyniósł **2,82** i tym samym był wyższy niż w latach 2019-2020. W odniesieniu do danych wojewódzkich powyższy wskaźnik na przestrzeni analizowanych lat zawsze przyjmował wyższe wartości niż w Gminie.

Wykres 27. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Pieszycy i województwie dolnośląskim na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wśród organizacji pozarządowych na terenie gminy Pieszycy najwięcej było stowarzyszeń oraz organizacji prowadzących działalność sportową w formie klubów sportowych, stowarzyszeń, stowarzyszeń kultury fizycznej i uczniowskich klubów sportowych. W Gminie działają następujące organizacje pozarządowe:

Tabela 28. Organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy Pieszycy

Lp.	Nazwa	Zakres działalności
1	Stowarzyszenia i jednostki terenowe stowarzyszeń	<ul style="list-style-type: none"> – Związek Kombatanów Rzeczypospolitej Polski i Byłych Więźniów Politycznych Koło Miejskie Pieszycy, – Ochotnicza Straż Pożarna w Piskorzowie, – Stowarzyszenie „LEPSZE JUTRO” w Pieszycach, – Stowarzyszenie „Ośmiornica”, – „Stowarzyszenie Turystyczne Gmin Gór Sowich”, – Stowarzyszenie „Być dla Pieszyc”, – Stowarzyszenie „Heyoka”, – Stowarzyszenie Nauczyciele Dzieciom, – Stowarzyszenie „JEDNOŚĆ”, – Sudeckie Centrum Edukacyjne, – Stowarzyszenie Gór Sowich „Pasjonat”, – Lokalna Organizacja Turystyczna „Góry Sowie”, – Stowarzyszenie Centrum Szkoleniowe Bezpieczeństwa.
2	Stowarzyszenia zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> – Dolnośląskie Stowarzyszenie o Charakterze Strzeleckim i Kolekcjonerskim „Bartek”, – Stowarzyszenie Wolność Ojczyzna Niepodległość, – Stowarzyszenie o charakterze strzeleckim i kolekcjonerskim „Czwartacy”, – Stowarzyszenie Krzewienia Sportu, Rekreacji, Kultury Fizycznej i Turystyki „AKTIVSPORT”.
3	Fundacje	<ul style="list-style-type: none"> – Fundacja Kontakt Pro Futuro Pieszycy, – Fundacja Podolin, – Fundacja INLEGIS.
4	Stowarzyszenia kultury fizycznej	<ul style="list-style-type: none"> – Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej im. Marii Dominiki Mazzarello, – Miejski Klub Sportowy „POGOŃ” Pieszycy.

5	Kluby sportowe, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none">– Ludowy Klub Sportowy „BOXMET” Piskorzów,– Ludowy Klub Sportowy „SPIT” Dzierżoniów.– Klub Sportowy DOVER TIM.
6	Uczniowskie kluby sportowe	<ul style="list-style-type: none">– Uczniowski Klub Sportowy „DWÓJKA” w Pieszycach,– Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „SOWA”,– Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „WIELKA SOWA” Pieszycy,– Uczniowski Klub Sportowy „TAZO - Pogoń” Pieszycy.

Źródło: <https://pow.dzierzoniow.pl/dlamieszkanca/organizacje-pozarządowe/baza-organizacji-pozarządowych>

Gmina Pieszycy zleca niektóre zadania organizacjom pozarządowym. W 2021 roku przeprowadzono 4 konkursy na realizację 8 zadań, w związku z czym podpisano 8 umów z organizacjami pozarządowymi na łączną kwotę 118 500 zł. Ponadto, w omawianym roku Urząd Miasta i Gminy Pieszycy działając na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zlecił wykonanie zadań publicznych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

W celu poznania problemów i zaspokojenia potrzeb organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Pieszycy, w 2021 roku przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z organizacjami pozarządowymi, mające na celu ustalenie kierunków współpracy na rok 2022.

POTRZEBY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW

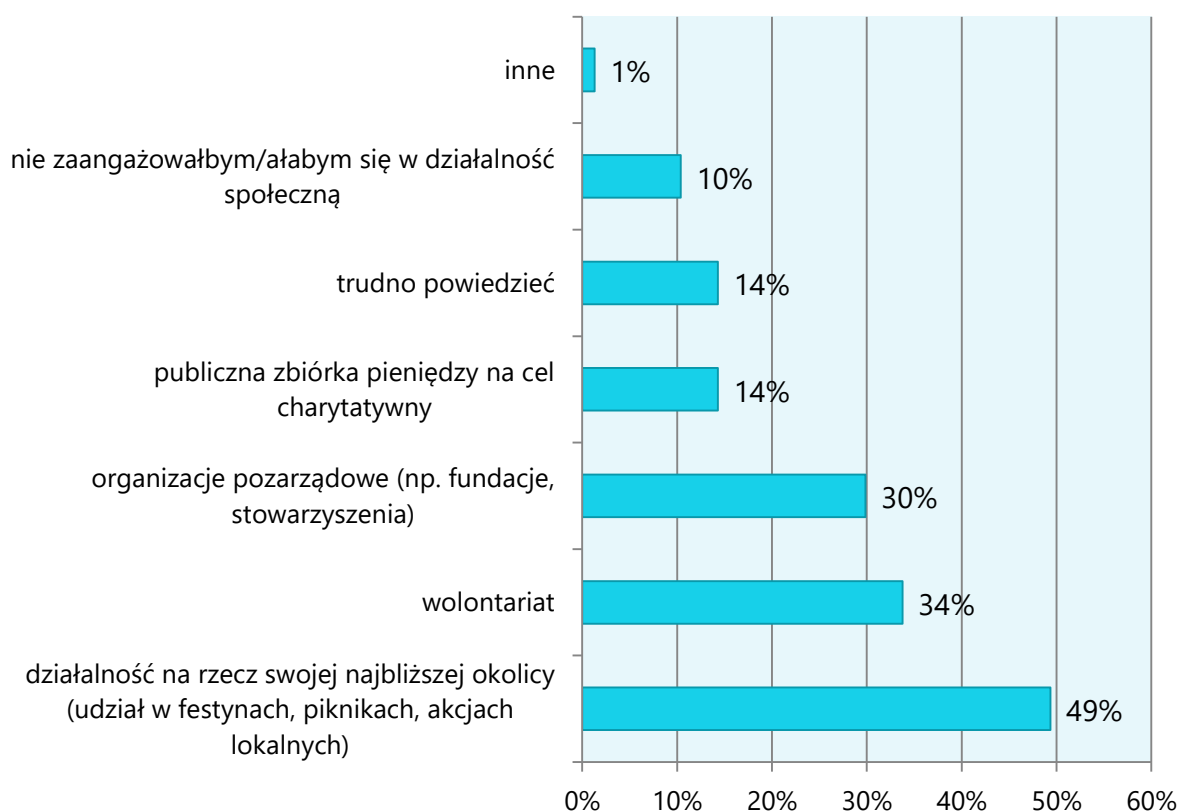
Przedmiotem prowadzonej diagnozy było także określenie poziomu aktywności mieszkańców w środowisku lokalnym oraz działań, które powinny być rozwijane w ramach ochrony środowiska.

W pierwszej kolejności poprosiliśmy badanych mieszkańców o określenie, w jakie formy działalności społecznej na rzecz mieszkańców zdecydowałoby się zaangażować.

Blisko połowa badanych mieszkańców zdecydowałaby się na **działalność na rzecz swojej najbliższej okolicy** np. udział w festynach, piknikach, akcjach lokalnych (49%). Co trzeci respondent wskazał na **wolontariat** (34%) oraz **organizacje pozarządowe** np. fundacje, stowarzyszenia (30%). 14% ankietowanych opowiedziało się za publicznymi zbiórkami pieniędzy na cel charytatywny. Średnio co dziesiąty badany odpowiedział nie chciałby się angażować w działalność społeczną, natomiast 14% trudno było odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 28. W jakie formy działalności społecznej na rzecz mieszkańców zdecydowałby/aby się Pan/i zaangażować na terenie gminy Pieszyce?

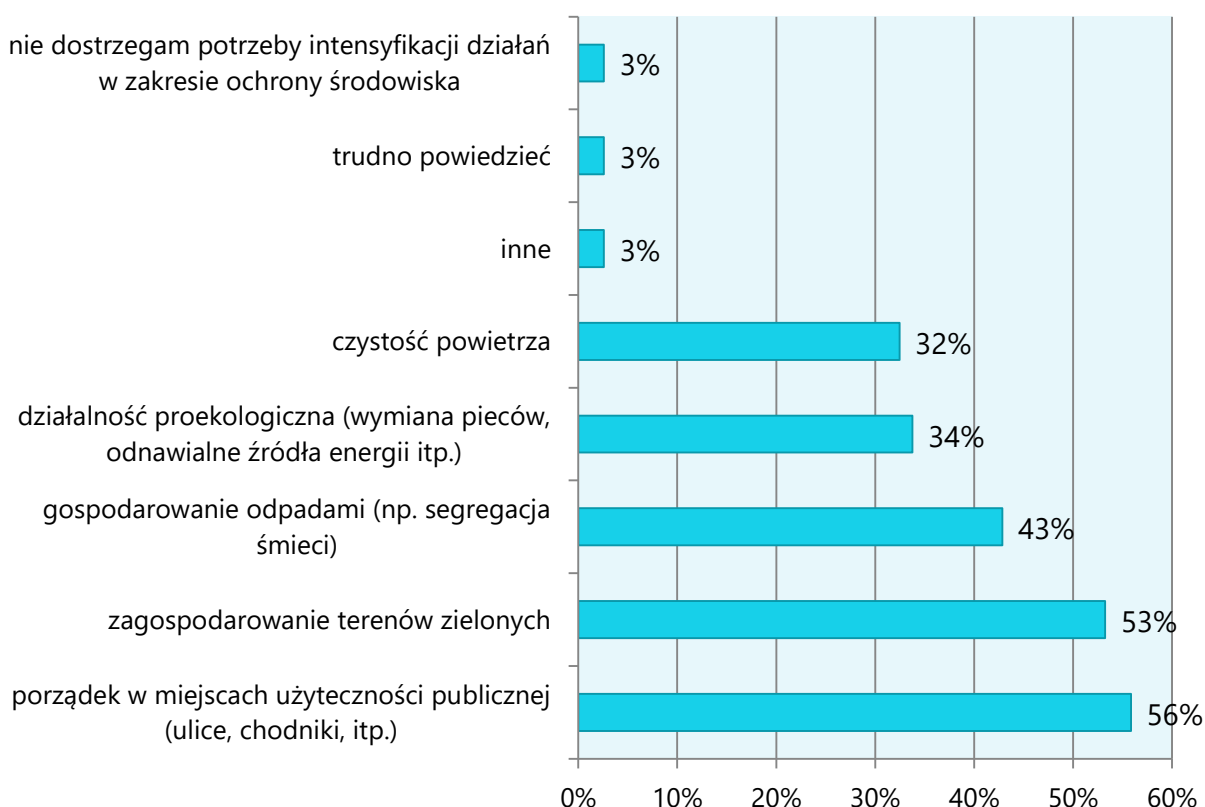
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać, które obszary w ramach ochrony środowiska naturalnego powinny być priorytetowo rozwijane na terenie gminy Pieszycy.

Respondenci najczęściej wskazywali na **porządek w miejscach użyteczności publicznej** (56%), **zagospodarowanie terenów zielonych** (53%) oraz **gospodarowanie odpadami** (43%). Średnio co trzeci ankietowany wskazał na działalność proekologiczną (34%) oraz czystość powietrza (32%). Zaledwie 3% osób nie dostrzega potrzeby intensyfikacji działań w zakresie ochrony środowiska, a kolejnym 3% trudno było odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 29. Które z niżej wymienionych obszarów w ramach ochrony środowiska naturalnego, powinny być Pana/i zdaniem priorytetowo rozwijane na terenie gminy Pieszycy?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

14%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest **POBUDZANIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ**. Obszar ten znalazł się na 8 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

PRIORYTYZACJA DZIAŁAŃ

16%

badanych jest zdania, że priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany jest **OCHRONA ŚRODOWISKA**. Obszar ten znalazł się na 7 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

PRIORYTETOWOŚĆ DZIAŁAŃ

PRIORYTETOWOŚĆ DZIAŁAŃ

Priorytyzacja to niezwykle istotny proces pozwalający na uporządkowanie działań w kolejności ich ważności względem siebie. Stanowi kluczową procedurę, pozwalającą na osiągnięcie założonego celu.

PRIORYTETOWOŚĆ DZIAŁAŃ W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY PIESZYCE W OPINII JEGO MIESZKAŃCÓW

Diagnoza wskazała również obszary w zakresie usług społecznych, które zdaniem badanych powinny być priorytetowo rozwijane i usprawniane na terenie gminy Pieszycy. Zdaniem badanych **w pierwszej kolejności należy rozwijać i usprawniać usługi społeczne w zakresie kultury, kultury fizycznej i turystyki (31%), mieszkalnictwa (30%), wspierania rodziny (29%) oraz osób starszych (25%).**

W dalszej kolejności pod względem wskazań znalazła się promocja i ochrona zdrowia (23%), wspieranie osób z niepełnosprawnościami, przeciwdziałanie bezrobociu (po 19%), edukacja publiczna oraz ochrona środowiska (po 16%). Następnie mieszkańcy wskazywali na pobudzanie aktywności obywatelskiej (14%) oraz reintegrację zawodową i społeczną (10%).

Najmniejszy odsetek respondentów wskazał na takie obszary jak: wspieranie systemu pieczy zastępczej (5%) oraz pomoc społeczna (9%).

Tabela 29. Które z niżej wymienionych obszarów w zakresie usług społecznych powinny być priorytetowo rozwijane i usprawniane na terenie gminy Pieszycy?

Odpowiedź	%
kultura, kultura fizyczna, turystyka	31%
mieszkalnictwo (np. mieszkania socjalne, komunalne)	30%
wspieranie rodziny	29%
wspieranie osób starszych	25%
promocja i ochrona zdrowia	23%
wspieranie osób z niepełnosprawnościami	19%
przeciwdziałanie bezrobociu	19%
edukacja publiczna	16%
ochrona środowiska	16%
pobudzanie aktywności obywatelskiej	14%
reintegracja zawodowa i społeczna (działania mające na celu wprowadzenie i utrzymanie osoby wykluczonej społecznie na rynku pracy np. za pośrednictwem kursów zawodowych, doradztwa zawodowego itp.)	10%
pomoc społeczna	9%
wspieranie systemu pieczy zastępczej	5%
inne	0%
nie mam zdania	0%
nie dostrzegam potrzeby poszerzenia oferty z zakresu usług społecznych	0%

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

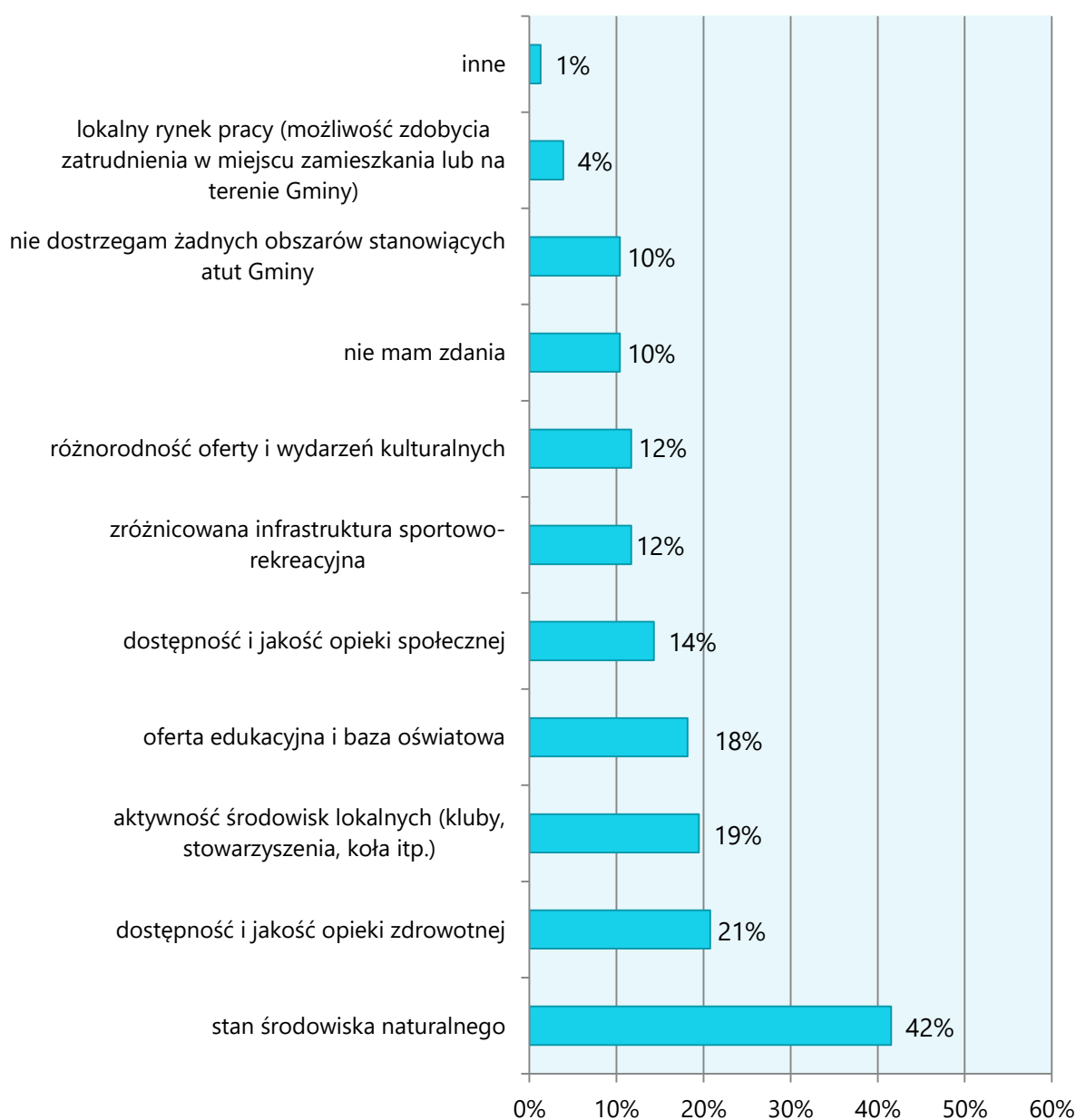
W ostatnim pytaniu mieszkańcy mieli wskazać atuty Gminy. Największy odsetek badanych uważa, że to **stan środowiska naturalnego** stanowi największą zaletę (42%), natomiast co piąty respondent wskazał na **dostępność i jakość opieki zdrowotnej** (21%) oraz **aktywność środowisk lokalnych** (19%).

Najmniejszy odsetek respondentów uważa, że walorem gminy Pieszycy jest **różnorodność oferty wydarzeń kulturalnych** oraz **zróżnicowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna** (po 12%).

Co dziesiąty badany mieszkaniec nie dostrzega żadnych obszarów stanowiących atut Gminy (10%), natomiast kolejne 10% respondentów wskazało na odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 30. Które z niżej wymienionych obszarów stanowią Pana/i zdaniem atut Gminy?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

WNIOSKI

Celem przeprowadzonego badania było zidentyfikowanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie gminy Pieszyce. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych zastanych umożliwiła:

wskazanie i określenie uwarunkowań społeczności lokalnej,

rozpoznanie potrzeb w zakresie usług społecznych,

zidentyfikowanie grup mieszkańców w gminie Pieszyce, które powinny w szczególności zostać objęte wsparciem w ramach usług społecznych.

W oparciu o dokonaną analizę wyników badań, sformułowane zostały rekomendacje. Poniżej znajdują się wnioski z badania diagnozującego potrzeby, zasoby i potencjał w zakresie poszerzania usług społecznych na terenie gminy Pieszyce wraz z rekomendacjami.

POLITYKA PRORODZINNA, WSPIERANIE RODZINY, SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ I POMOC SPOŁECZNA

Problemy dotykające rodziny. Z przeprowadzonych badań wynika, że mieszkańcy biorący udział w badaniu do głównych problemów dotykających rodzin zaliczają bezrobocie, uzależnienie od alkoholu i innych substancji wśród osób dorosłych, bezradność i niesamodzielność osób starszych, niewystarczające środki finansowe oraz uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży. Należy zauważyć, że bezrobocie oraz inne wskazane przez ankietowanych problemy mogą być następstwem pandemii koronawirusa.

Oferta działań na rzecz wspierania rodziny. Wyniki badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców gminy Pieszyce wskazują, że najczęściej wymienianymi potrzebami w zakresie wspierania rodzin są kolejno według liczby wskazań: organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego, prowadzenie profilaktyki dotyczącej uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży, a także organizowanie alternatywnych form integracji i spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi. Powyższe wskazuje na konieczność rozwoju infrastruktury kulturalno-rekreacyjnej, umożliwiającej rodzinom integrację, a także wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży. Należy również rozwinąć w Gminie formę wsparcia jaką jest poradnictwo specjalistyczne.

Średnio co czwarty badany stwierdził, że na terenie Gminy należy poszerzyć ofertę w zakresie zapewnienia bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3, profilaktyki uzależnień i przemocy wśród osób dorosłych oraz organizowania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla osób dorosłych. Pomimo ujemnego przyrostu naturalnego w Gminie w ostatnich latach, wzrosło znacznie saldo migracji wewnętrznych, co może mieć wpływ na konieczność zwiększenia liczby miejsc w Miejskim Żłobku, bądź utworzenie nowej placówki w najbliższych latach.

Wśród najrzadszych potrzeb wskazywanych przez mieszkańców znalazło się prowadzenie terapii dla osób stosujących przemoc oraz organizowanie grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie, co może wskazywać na niewielką skalę problemu przemocy w Gminie, zdaniem mieszkańców.

Priorytetowość działań. Należy podkreślić, że wspieranie rodziny znalazło się na 3 miejscu pod względem priorytetowych usług społecznych, które zdaniem badanych należy rozwijać na terenie gminy Pieszycy. Zdaniem tylko 9% mieszkańców obszarem, który powinien być rozwijany i usprawniany jest pomoc społeczna, natomiast system pieczy zastępczej znalazł się na ostatnim, 13 miejscu.

Biorąc pod uwagę powyższe podsumowanie wyników badań można stwierdzić, że wśród najczęściej wymienianych potrzeb na rzecz rodzin z gminy Pieszycy znalazło się organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rodzin z dziećmi, a także osób dorosłych, zapewnienie specjalistycznego wsparcia ze strony np. psychologa i prawnika, prowadzenie profilaktyki dotyczącej uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży, a także rozwój oferty bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3.

Należy dodać, że wspieranie rodziny według badanych jest jednym z priorytetowych obszarów w zakresie usług społecznych, które powinny być rozwijanie.

W celu przeciwdziałania problemom dotyczącym rodziny z terenu Gminy, działania podmiotów funkcjonujących w obszarze rozwiązywania problemów społecznych powinny skupić się na aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, ograniczaniu skali uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych oraz wzmacnianiu kompetencji wychowawczych rodziców.

PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Potrzeby w zakresie działań na rzecz promocji i ochrony zdrowia. Wyniki badania ankietowego wskazują, iż zdecydowanie największa część mieszkańców gminy Pieszyce dostrzega potrzebę poszerzenia działań związanych z promocją zdrowia w zakresie badań profilaktycznych (78%). Na terenie Gminy realizowane są programy profilaktyki zdrowotnej, wobec tego warto zwiększyć zasięg informacji na temat możliwości skorzystania z tego rodzaju oferty, ale też rozszerzyć zakres realizowanych badań profilaktycznych.

Niemal połowa badanych wskazała również na promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizację zajęć sportowych, rekreacyjnych, itp. (49%). Tego rodzaju działania są prowadzone regularnie, przede wszystkim w placówkach oświatowych w Gminie. W związku z tym rekomenduje się poszerzenie tego rodzaju działań skierowanych na wszystkich mieszkańców, w tym również grup wykluczonych, bądź zagrożonych wykluczeniem.

Potrzeby w zakresie oferty wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego. Ponad połowa ankietowanych mieszkańców Gminy dostrzega potrzebę zwiększenia możliwości skorzystania z konsultacji psychologicznych (57%). Również 45% badanych wskazało na konsultacje psychiatryczne, a 40% na poradnictwo indywidualne i/lub grupowe. W ostatnich latach na terenie całego kraju dostrzegalne jest zapotrzebowanie na wsparcie ze strony psychologa i psychiatry. Wpływ ma na to również zmiana postaw w zakresie zdrowia psychicznego i stereotypów z nim związanych, co skutkuje co raz częstszym korzystaniem z pomocy specjalistów.

Potrzeby w zakresie ograniczania problemu uzależnień. Respondenci zapytani o to jakie działania należy podejmować w szerszym zakresie na terenie gminy Pieszyce w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemu uzależnień, głównie wskazywali na prowadzenie działalności profilaktycznej, wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców. Na pierwszym miejscu jednak znalazła się pomoc

psychologiczno-terapeutyczna, na którą wskazała ponad połowa badanych mieszkańców.

Priorytetowość działań. Analiza materiału badawczego wykazała, że 23% mieszkańców gminy Pieszycy jest zdania, że promocja i ochrona zdrowia jest priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, które powinny być rozwijane i usprawniane. Tym samym obszar ten znalazł się na 5 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

Biorąc pod uwagę powyższe podsumowanie wyników badań można stwierdzić, że znaczna część ankietowanych mieszkańców gminy Pieszycy dostrzega konieczność poszerzenia działań związanych z ochroną i promocją zdrowia. Mieszkańcy wskazywali przede wszystkim na zwiększenie oferty badań profilaktycznych, a także ogólnie pojętej promocji zdrowego stylu życia, poprzez m.in. organizację wydarzeń sportowo-rekreacyjnych.

W zakresie ograniczenia zjawiska uzależnień największy odsetek badanych dostrzega potrzebę poszerzenia działań profilaktycznych dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży oraz zwiększenia dostępności do pomocy psychologiczno-terapeutycznej.

Konsultacje psychologiczne, psychiatryczne oraz poradnictwo indywidualne i/lub grupowe zostały wskazane jako formy wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego, które powinny być rozwijane na terenie Gminy.

Należy dodać, że średnio co czwarty badany stwierdził, że promocja i ochrona zdrowia według badanych jest jednym z priorytetowych obszarów w zakresie usług społecznych, które powinny być rozwijane.

WSPIERANIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I OSÓB STARSZYCH

Problemy osób starszych i z niepełnosprawnością. Analiza wyników badania przeprowadzonego pod kątem osób starszych i z niepełnosprawnością pozwala stwierdzić, że głównymi problemami powyższych grup jest przede wszystkim samotność i izolacja, bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania, ograniczony dostęp do rehabilitacji oraz niski poziom wrażliwości społecznej. Najmniejszy odsetek badanych wskazał na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego i integracji społecznej i niewystarczający zakres świadczonych usług opiekuńczych, co może świadczyć o tym, że działania te są realizowane w Gminie na zadowalającym poziomie.

Potrzeby w zakresie oferty działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. W ramach działań na rzecz powyższych grup największy odsetek opowiedział się za prowadzeniem placówek wsparcia dziennego, rozwijaniem i tworzeniem form spędzania czasu wolnego oraz organizowaniem zajęć rozwijających zainteresowania (np. sportowe, komputerowe, plastyczne). W dalszej kolejności respondenci wyróżnili także zapewnienie całodobowej opieki, organizowanie kursów, warsztatów podnoszących wiedzę, organizowanie szkoleń dla opiekunów faktycznych, a także rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy.

Priorytetowość działań. Analiza materiału badawczego wykazała, że co czwarty mieszkaniec gminy Pieszyce jest zdania, że wspieranie osób starszych jest priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany. Tym samym obszar ten znalazł się na 4 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców. Z kolei na 6 miejscu uplasowało się wspieranie osób z niepełnosprawnościami.

Rozpatrując uzyskane wyniki badań można stwierdzić, iż większość badanych mieszkańców jest zdania, że głównymi problemami osób starszych i z niepełnosprawnościami są: samotność, izolacja, bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania, a także ograniczony dostęp do rehabilitacji. W czasie trwania pandemii samotność i izolacja mogły być szczególnie dotkliwe dla osób samotnie gospodarujących.

Najwyższy odsetek mieszkańców dostrzega potrzebę rozszerzenia oferty prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz rozwijania i tworzenia form spędzania czasu wolnego. W Gminie funkcjonuje Klub Senior+, jednakże warto byłoby zainicjować działania prowadzące do utworzenia na terenie Gminy placówki wsparcia dziennego oferującej również usługi opiekuńcze i rehabilitacyjne. Wskazuje na to również rosnący odsetek mieszkańców korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni ostatnich lat. Na zapewnienie całodobowej opieki wskazał blisko co trzeci respondent.

Należy dodać, że wspieranie osób starszych według co czwartego badanego jest priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, które powinny być rozwijane, natomiast na niepełnosprawność wskazało 19% respondentów.

EDUKACJA PUBLICZNA

Rozwijanie usług z zakresu edukacji publicznej. Niezwykle istotnym elementem edukacji publicznej jest zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. Zajęcia pozalekcyjne wpływają pozytywnie na rozwój psychofizyczny uczniów, podnoszą ich kompetencje społeczne, a także stanowią czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Najwięcej ankietowanych stwierdziło, że należy w Gminie rozwijać zajęcia sportowe (74%), ale niemal połowa wskazała również na zajęcia z nauki języków obcych i koła naukowe. Według respondentów najmniejszym zainteresowaniem cieszyłoby się harcerstwo, na które wskazało tylko 16%.

W opinii 16% badanych mieszkańców edukacja publiczna jest obszarem, który powinien być priorytetowo rozwijany i usprawniany.

Ankietowani odpowiadali na pytanie, jakie formy zajęć pozalekcyjnych powinny być szczególnie rozwijane lub tworzone w Gminie. Przede wszystkim wskazywano na zajęcia sportowe, nauki języków obcych oraz koła naukowe. Należy zauważyć, że część badanych mieszkańców mogą stanowić rodzice uczniów, którzy najlepiej znają potrzeby swoich dzieci w tym zakresie. Języki obce cieszą się obecnie dużym zainteresowaniem, ponieważ ich znajomość wpływa pozytywnie na przyszłe szanse zawodowe młodych ludzi.

PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

Problemy osób bezrobotnych. Do głównych problemów mieszkańcy zaliczyli przede wszystkim, według kolejności wskazań: problemy finansowe, niechęć do podjęcia pracy, niewystarczające kompetencje zawodowe, niewystarczająca ilość miejsc pracy oraz nieumiejętność poszukiwania pracy.

Działania na rzecz wyeliminowania lub ograniczenia problemu bezrobocia.

Wyniki uzyskane w badaniu wskazują, iż największy odsetek respondentów dostrzega potrzebę organizowania szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz doradztwa zawodowego, inicjowania powstawania nowych miejsc pracy, udzielania pomocy w poszukiwaniu pracy, a także prowadzenia aktywizacji zawodowej.

Priorytetowość działań. Analiza materiału badawczego wykazała, że 19% respondentów jest zdania, że przeciwdziałanie bezrobociu jest priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany. Tym samym obszar ten znalazł się na miejscu 6 pod względem liczby wskazań mieszkańców.

Analizując odpowiedzi mieszkańców gminy Pieszycy można zauważyć, że głównymi problemami osób bezrobotnych są: problemy finansowe, niechęć do podjęcia pracy oraz ograniczona oferta zatrudnienia w Gminie. Wskazywano również często na kwestie związane ze zbyt niskimi kompetencjami zawodowymi oraz nieumiejętnością poszukiwania pracy.

Respondenci w odpowiedzi na wskazane przez nich problemy osób pozostających bez zatrudnienia, dostrzegli konieczność zwiększenia działań Gminy, które mogą być odpowiedzią na zdiagnozowane przez nich problemy.

Zdaniem respondentów w Gminie należy organizować więcej szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, a także zapewnić możliwości skorzystania z doradztwa zawodowego. Odpowiedzią na niewystarczającą liczbę miejsc pracy w Gminie jest zdaniem respondentów inicjowanie powstawania nowych miejsc pracy, natomiast problem niechęci do podjęcia pracy powinien być eliminowany poprzez prowadzenie aktywizacji zawodowej.

Należy dodać, że przeciwdziałanie bezrobociu według badanych nie jest priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, które powinny być rozwijane, gdyż uplasowało się dopiero na 6 miejscu.

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Działalność społeczna. Z przeprowadzonych badań wynika, iż część mieszkańców gminy Pieszycy zaangażowałaby się w jakąś z form aktywności społecznej. Połowa badanych wskazała, że mogłaby podjąć się działalności na rzecz swojej najbliższej okolicy (49%). Średnio co trzeci ankietowany wskazał również na chęć wzięcia udziału w wolontariacie, a także działalności pozarządowej. Mniejszym zainteresowaniem cieszyła się zbiórka pieniędzy na cel charytatywny, na którą wskazało tylko 14% ankietowanych.

Ochrona środowiska naturalnego. Zdaniem połowy ankietowanych mieszkańców władze Gminy powinny zwrócić szczególną uwagę na porządek w miejscach użyteczności publicznej, takich jak ulice czy chodniki, a także na zagospodarowanie terenów zielonych. Znaczny odsetek wskazał również na gospodarowanie odpadami, działalność proekologiczną, w tym np. wymianę pieców i odnawialne źródła energii oraz działania ukierunkowane na zachowanie czystości powietrza.

Priorytetowość działań. Analiza materiału badawczego wykazała, że 14% mieszkańców jest zdania, że pobudzanie aktywności obywatelskiej jest priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany. Tym samym obszar ten znalazł się na 8 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców. W przypadku ochrony środowiska, umiejscowiła się ona na miejscu 7 i wskazało na nią 16% ankietowanych.

Opracowane wyniki badań pozwalają stwierdzić, że społeczność gminy Pieszycy charakteryzuje się stosunkowo wysoką gotowością do podjęcia się aktywności na rzecz społeczności. Największym zainteresowaniem cieszyło się bezpośrednio zaangażowanie w życie swojej najbliższej okolicy, wolontariat oraz działalność w organizacjach pozarządowych. Gmina Pieszycy współpracująca z organizacjami pozarządowymi, a także umożliwiającą im rozwój, gwarantuje swoim mieszkańcom możliwość uczestnictwa w ich działalności.

Respondenci zwrócili szczególną uwagę na kwestię działań zmierzających do ochrony środowiska w Gminie, ponieważ wszystkie odpowiedzi w kafeterii zostały wskazane przez znaczny odsetek badanych. Jednakże, najczęściej udzielanymi odpowiedziami było dbanie o porządek w miejscach użyteczności publicznej oraz zagospodarowanie terenów zielonych.

Analiza wyników badań wykazała, że tylko 14% respondentów uważa pobudzanie aktywności obywatelskiej za priorytetowy obszar w zakresie usług społecznych, który powinien być rozwijany i usprawniany. W przypadku ochrony środowiska jest to 16%.

KULTURA, KULTURA FIZYCZNA ORAZ TURYSTYKA

Dostępność do aktywności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. Bazując na uzyskanych wynikach można stwierdzić, że badani mieszkańcy najlepiej ocenili dostęp do aktywności kulturalnej (tj. zajęć plastycznych, tanecznych, muzycznych, wernisaży, klubów czytelniczych, itp.), który w opinii 39% mieszkańców jest dobry lub bardzo dobry. Dostęp do aktywności sportowej (tj. klubów sportowych, zajęć sportowych, turniejów, sekcji sportowych, itp.) jest dobry lub bardzo dobry zdaniem 31% respondentów. W opinii 14% badanych dostępność do aktywności społecznej (tj. organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, akcji i kampanii społecznych, itp.) w Gminie jest bardzo dobra lub dobra, natomiast tylko 13% ankietowanych oceniło dobrze dostęp do aktywności rekreacyjnej (tj. basenów, placów zabaw, parków, siłowni zewnętrznych, itp.).

Priorytetowość działań. Analiza materiału badawczego wykazała, że 31% badanych mieszkańców gminy Pieszyce jest zdania, że kultura, kultura fizyczna i turystyka jest priorytetowym obszarem w zakresie usług społecznych, które powinny być rozwijane i usprawniane. Tym samym obszar ten znalazł się na 1 miejscu pod względem liczby wskazań mieszkańców.

Opracowane wyniki badań pozwalają stwierdzić, że najlepiej oceniają formą aktywności na terenie gminy Pieszycy przez jej mieszkańców jest infrastruktura kulturalna, którą dobrze i bardzo dobrze oceniło 39% badanych.

Analiza wyników badań wykazała, że aktywność rekreacyjna, w tym baseny, place zabaw, parki, siłownie, itp. jest w Gminie na niewystarczającym poziomie. Bardzo źle oceniło ją 8% badanych, natomiast źle aż 22%.

Aktywność sportowa i rekreacyjna w gminie Pieszycy kształtuje się zdaniem badanych na przeciętnym poziomie.

Istotnym faktem jest, że obszar kultura, kultura fizyczna i turystyka znalazły się na 1 miejscu pod względem usług społecznych, które powinny być priorytetowo rozwijane na terenie gminy Pieszycy. Wskazało na niego 31% respondentów.

PRIORYTETYZACJA DZIAŁAŃ

Opinia dotycząca priorytetowo rozwijanych usług społecznych. Zebrany materiał badawczy pozwolił wskazać, które z usług społecznych prowadzonych na terenie gminy Pieszycy powinny być usprawniane i poszerzane w pierwszej kolejności. W opinii ankietowanych należy rozwijać usługi społeczne w zakresie kultury, kultury fizycznej i turystyki, następnie mieszkalnictwa, natomiast na trzecim miejscu znalazło się wspieranie rodziny. Do obszarów, które zdaniem mieszkańców powinny być rozwijane najrzadziej zaliczono przede wszystkim wspieranie pieczy zastępczej i pomoc społeczną.

Badani mieszkańcy gminy Pieszycy dostrzegają potrzebę rozwijania usług społecznych głównie w zakresie kultury, kultury fizycznej i turystyki, mieszkalnictwa oraz wspierania rodziny.

Odpowiedzi ankietowanych we wcześniejszych obszarach tematycznych wskazywały równie często na konieczność rozwinięcia infrastruktury rekreacyjnej, a także rozwijania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rodzin, jak i dorosłych mieszkańców.

REKOMENDACJE

W oparciu o dokonaną analizę potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych zostały sformułowane rekomendacje. Poniżej znajdują się rekomendacje co do dalszych działań na terenie gminy Pieszyce.

REKOMENDOWANE DZIAŁANIA

1. Głównym problemem rodzin z gminy Pieszyce zdaniem mieszkańców okazało się bezrobocie oraz uzależnienie od substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców. Zaleca się zatem nieodpłatnych szkoleń oraz kursów zawodowych podnoszących kwalifikacje oraz kompetencje zawodowe osób pozostających bez zatrudnienia we wszystkich kategoriach wiekowych, które mogą w znaczący sposób podnieść ich atrakcyjność na rynku pracy. Ważne jest również prowadzenie pracy socjalnej w oparciu o kontrakty socjalne, w celu motywowania osób długotrwale bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia. W obszarze „rodzina” istotny może być również rozwój placówek opieki nad dziećmi do 3 lat, co może umożliwić młodym matkom podjęcie aktywności zawodowej.
2. Wśród problemów wyróżniono również uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dorosłych mieszkańców. Rekomenduje się w szczególności przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych, a także mechanizmów uzależnienia. Poza działaniami profilaktycznymi, które powinny mieć charakter regularny i być stałym elementem polityki antyalkoholowej Gminy, konieczny jest rozwój i stałe zwiększanie dostępności do poradnictwa, terapii i rehabilitacji społeczno-zawodowej osób zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu, osób współuzależnionych oraz osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików (DDA). Istotne w tym zakresie jest również podnoszenie kompetencji osób i instytucji działających

w obszarze uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, poprzez organizowanie szkoleń i kursów.

3. Respondenci wskazywali na konieczność organizowania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz rodzin. Realizacja tego obszaru jest możliwa, m.in. poprzez rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego w formie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży oraz doposażenie ich w celu zwiększenia atrakcyjności i zachęcenia do uczestnictwa w zajęciach przez nich organizowanych.
4. Zaleca się prowadzenie zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania, stanowi to bowiem czynnik chroniący podejmowania zachowań ryzykownych przez młodych ludzi.
5. W zakresie zapewnienia poradnictwa specjalistycznego np. prawnego, psychologicznego i rodzinnego dla rodzin z terenu Gminy, zaleca się m.in. rozwijanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, który zapewnia szeroki wachlarz specjalistów w zakresie przemocy i uzależnień, ale również wzmacnianie pomocy psychologicznej i pedagogicznej dla uczniów w placówkach oświatowych.
6. Wśród wymienionych działań na rzecz rodziny mieszkańcy wyróżnili również podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy wśród dzieci i młodzieży. Zaleca się w szczególności przeprowadzenie zajęć, mających na celu poszerzenie wiedzy w tej tematyce. Zakres kierowanej do uczniów informacji, oprócz konsekwencji sięgania po substancje psychoaktywne i stosowania przemocy, powinien zawierać również treści na temat szerokiego spektrum czynników związanych z tymi problemami. Ważne jest również, aby przekazywać uczniom wiedzę na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania przez nich problemu uzależnienia i/lub przemocy zarówno w szkole jak i w domu, a także w jaki sposób mogą reagować, jeśli ktoś w ich środowisku boryka się z tymi problemami.

- 7.** Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- 8.** Utworzenie Klubu Rodzica lub innej grupy wsparcia skierowanej do rodziców dzieci, której celem będzie zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym (przemoc, uzależnienia, umiejętności społeczne i emocjonalne, itp.) poprzez organizowanie prelekcji ze specjalistami oraz innych działań na rzecz rodzin z Gminy.
- 9.** Poszerzenie działań związanych z promocją zdrowia w zakresie edukacji i profilaktyki zdrowotnej, kształtowanie odpowiednich postaw prozdrowotnych oraz promowania zdrowego stylu życia wśród wszystkich mieszkańców. Z przeprowadzonych badań wynika, iż na terenie Gminy należy poszerzać możliwość skorzystania z badań profilaktycznych. Ważne, aby działania te były prowadzone cyklicznie i zostawały odpowiednio nagłaśniane, w taki sposób, aby osoby mogące mieć utrudniony dostęp do informacji (seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, itp.) mogły w łatwy sposób do niej dotrzeć. Zaleca się organizowanie badań profilaktycznych dla mieszkańców takich jak: badania wzroku, słuchu, badania stomatologiczne oraz mammografię wśród kobiet.
- 10.** Zwiększenie dostępności do opieki psychiatrycznej, psychologicznej oraz terapeutycznej na terenie gminy Pieszyce z naciskiem na opiekę psychologiczną oraz organizację indywidualnego, jak i grupowego wsparcia.
- 11.** Zapewnienie wsparcia i pomocy psychologicznej dla kadry pracującej z osobami uzależnionymi oraz współuzależnionymi oraz organizowanie dla nich superwizji.
- 12.** Zapewnienie rehabilitacji oraz dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej dla osób starszych oraz z niepełnosprawnościami.
- 13.** Zaleca się organizowanie spotkań dla seniorów, które posłużą zapobieganiu poczucia osamotnienia lub wykluczenia społecznego, a także podtrzymywaniu kontaktów międzyludzkich oraz aktywizacji społeczeństwa lokalnego w rozwijaniu działań na rzecz seniorów. Mogą się one odbywać w ramach funkcjonującego

Klubu Senior+, ale można również organizować inne formy, mające na celu integrację seniorów z terenu Gminy.

- 14.** Połowa badanych osób dostrzegła potrzebę rozwijania oferty placówek wsparcia dziennego dla osób starszych i z niepełnosprawnościami. Warto zainicjować powstanie w Gminie Warsztatu Terapii Zajęciowej, w którym uczestnictwo integruje oraz aktywizuje społecznie i zawodowo osoby z niepełnosprawnościami.
- 15.** Rekomenduje się poszerzenie oferty usług opiekuńczych dla osób starszych oraz z niepełnosprawnościami o pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, kontakt z lekarzem, pomoc w postaci zakupu artykułów spożywczych, przygotowaniu lub dostarczeniu posiłków oraz sprzątanii pomieszczeń. Na podstawie badań jak i analizy danych zastanych dostrzec można zapotrzebowanie na tego rodzaju formę wsparcia.
- 16.** Likwidowanie barier architektonicznych w miejscach publicznych na terenie Gminy.
- 17.** Zaleca się poszerzenie doraźnego wsparcia usługowego na rzecz osób starszych oraz z niepełnosprawnościami o zapewnienie transportu, usług porządkowych np. w postaci mycia okien, czy podłóg oraz pomocy przy naprawie rzeczy codziennego użytku tzw. „złota rączka”.
- 18.** Utworzenie mieszkań pozbawionych barier architektonicznych dla osób starszych oraz z niepełnosprawnościami.
- 19.** Zaleca się podejmowanie działań informacyjnych kierowanych do osób starszych oraz z niepełnosprawnościami w zakresie podejmowanych działań na terenie Gminy. Działania te powinny zostać uzupełnione o wydawanie broszury informacyjnej, która będzie dystrybuowana raz na kwartał.
- 20.** Zwiększanie świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie problemu niepełnosprawności poprzez organizowanie kampanii społecznych dla mieszkańców Gminy.
- 21.** Poszerzenie oferty zajęć dodatkowych w szkołach oraz poza nią np. sportowych, wyjazdów na basen, zajęć językowych oraz wyrównawczych z przedmiotów sprawiających trudności wśród uczniów.

- 22.** Rekomenduje się aktywizację zawodową poprzez organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców oraz pomoc w poszukiwaniu pracy.
- 23.** Zaleca się organizowanie doradztwa zawodowego wśród osób dorosłych, młodzieży oraz osób z niepełnosprawnościami. Korzystne mogą okazać się także szkolenia skierowane do potencjalnych pracodawców pod kątem korzyści płynących z zatrudnienia osób z niepełnosprawnością.
- 24.** Upowszechnienie wolontariatu – przygotowywanie wolontariuszy i zapewnianie im możliwości pracy w zakresie świadczenia pomocy mieszkańcom gminy Pieszyce.
- 25.** Podjęcie działań integracyjnych wśród mieszkańców Gminy, budowanie relacji między nimi, jak i zaproponowanie szerokiej oferty spędzania czasu wolnego w atrakcyjny sposób. Umożliwienie mieszkańcom oddolnych inicjatyw w zakresie wolontariatu, realizacji działań w klubach osiedlowych, czy samopomocy sąsiedzkiej.
- 26.** Rekomenduje się rozszerzenie działań na rzecz współpracy instytucji i organizacji pozarządowych działających w Gminie pod kątem budowania partnerskiej współpracy.
- 27.** Gwarantem wysokiej jakości usług społecznych będzie współpraca, szczególnie międzysektorowa, rozwijana w oparciu o zasadę partnerstwa. Partnerstwo międzysektorowe rozumiane jest jako forma współdziałania na rzecz wspólnego celu, w której wszyscy uczestnicy działają na równych prawach, korzystają ze wspólnych zasobów oraz ponoszą odpowiedzialność. Rekomendowane jest partnerstwo JST i NGO. Partnerstwo powinno mieć charakter stały i być budowane na zasadzie wieloletniej współpracy. Współpraca na zasadach partnerstwa daje możliwość kompleksowego i innowacyjnego podejścia do problemu, a także angażuje do działania przedstawicieli kilku różnych grup. Powinna uwzględniać najważniejsze zasady: równorzędność partnerów wobec siebie, wspólne rozwiązywanie problemów, planowanie i podejmowanie decyzji.

28. Zadbane środowisko naturalne ma niebagatelny wpływ na jakość życia mieszkańców Gminy. Zaleca się rozwijanie i zagospodarowanie terenów zielonych, które zachęcają mieszkańców do podejmowania aktywności na świeżym powietrzu i tym samym wpływają na zagospodarowanie ich czasu wolnego. Ważne żeby lokalizacja terenów była dobrana w taki sposób, aby były one atrakcyjne dla mieszkańców i sąsiadowały z terenami zamieszkałymi lub uczęszczanymi przez mieszkańców oraz z uwagi na sąsiedztwo obiektów użyteczności publicznej, co ma duże znaczenie dla lokalnej społeczności. Czystość i estetyka przestrzeni publicznej stanowi również znaczący element życia w Gminie, dlatego istotne jest dbanie o porządek na ulicach, chodnikach, itp. oraz racjonalne gospodarowanie odpadami.

BIBLIOGRAFIA

1. Babbie E., Badania społeczne w praktyce, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.
2. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019, 2020 2021 rok.
3. Oniszczyk J., Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, Oficyna Wydawnicza SGH, 2011.
4. Przewłocka J., CAWI- specyfika, wykorzystanie, perspektywa rozwoju, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji PIB, Warszawa 2009.
5. Raport o stanie gminy Pieszycy za 2021 rok.
6. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok.
7. Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieszcach za 2019, 2020 i 2021 rok.
8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pieszycy na lata 2021-2025.
9. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 1995.
10. <https://bdl.stat.gov.pl/>
11. <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>
12. <https://poradnik.ngo.pl/>
13. Yaziji M., Doh J., Organizacje pozarządowe a korporacje.
14. Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Pieszycy za rok szkolny 2020/2021 na podstawie art. 11 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021, poz. 1082).
15. Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Miasta i Gminy Pieszycy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust 3 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za 2021 rok.

SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

SPIS TABEL

Tabela 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminie Pieszycy w porównaniu do powiatu dzierzoniowskiego i województwa dolnośląskiego na przestrzeni lat 2019-2021	16
Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach).....	17
Tabela 3. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Pieszycy w latach 2019-2021.....	17
Tabela 4. Liczba małżeństw na 1000 ludności w Gminie Pieszycy w porównaniu do województwa dolnośląskiego i Polski w latach 2019-2021.....	20
Tabela 5. Rodzaje i liczba świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2021 roku	21
Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłków w latach 2019-2021	21
Tabela 7. Rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2019-2021	23
Tabela 8. Liczba procedur „Niebieskie Karty” w podziale na instytucje wszczynające/zgłaszające konieczność wszczęcia procedury na przestrzeni lat 2019-2021	27
Tabela 9. Liczba osób stosujących i doznających przemocy w podziale na płeć w latach 2019-2021.....	28
Tabela 10. Liczba osób doświadczających i doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021	29
Tabela 11. Zasoby gminy Pieszycy w zakresie wspierania rodziny wraz z obszarem ich działalności dotyczącym wspierania rodziny.....	30

Tabela 12. W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wspierania rodzin z dziećmi na terenie gminy Pieszycy?	37
Tabela 13. Dane dotyczące ochrony zdrowia w gminie Pieszycy w 2021 roku.....	39
Tabela 14. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pieszcach wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021.....	42
Tabela 15. Zasoby gminy Pieszycy w zakresie promocji i ochrony zdrowia wraz z obszarem ich działalności	44
Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2019-2021	49
Tabela 17. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2019-2021	50
Tabela 18. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2019-2020 (stan na koniec roku)	52
Tabela 19. Zasoby gminy Pieszycy w zakresie wspierania seniorów i osób z niepełnosprawnościami wraz z obszarem ich działalności	52
Tabela 20. Które z niżej wymienionych problemów w Pana/i opinii najczęściej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami i starsze w gminie Pieszycy?	54
Tabela 21. W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wspierania osób z niepełnosprawnościami i osób starszych na terenie gminy Pieszycy?	55
Tabela 22. Liczba uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2020/2021	57
Tabela 23. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Pieszycy oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców w latach 2019-2021	64
Tabela 24. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Pieszycy w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców w latach 2019-2021.....	65
Tabela 25. Dane dotyczące bibliotek na terenie gminy Pieszycy w porównaniu do powiatu dzierzoniowskiego i województwa dolnośląskiego na przestrzeni lat 2019-2021	72
Tabela 26. Proszę ocenić obecny poziom dostępności do niżej wymienionych form aktywności na terenie gminy Pieszycy. W każdym wierszu należy zaznaczyć maksymalnie 1 odpowiedź. Proszę posłużyć się sześciopunktową skalą, na której	

0 oznacza „nie wiem”, 1 – „bardzo zły”, 2 – „zły”, 3 – „średni”, 4 – „dobry”, 5 – „bardzo dobry”..... 75

Tabela 27. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie Pieszyce na przestrzeni lat 2019-2021 77

Tabela 28. Organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy Pieszyce..... 78

Tabela 29. Które z niżej wymienionych obszarów w zakresie usług społecznych powinny być priorytetowo rozwijane i usprawniane na terenie gminy Pieszyce? 83

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Wiek: 11

Wykres 2. Wykształcenie: 11

Wykres 3. Liczba osób zamieszkujących Gminę Pieszyce w latach 2019-2021 15

Wykres 4. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Pieszyce na przestrzeni lat 2019-2021 16

Wykres 5. Dane dotyczące pracy asystentów rodziny na przestrzeni lat 2019-2021.... 23

Wykres 6. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2019-2021 24

Wykres 7. Rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu przemocy w latach 2019-2021..... 25

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej w latach 2019-2021 33

Wykres 9. Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia w latach 2019-2021 33

Wykres 10. Które z niżej wymienionych problemów w Pana/i opinii najczęściej dotyczą rodziny w gminie Pieszyce? 35

Wykres 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na przestrzeni lat 2019-2021 38

Wykres 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2019-2021 40

Wykres 13. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2019-2021.....	41
Wykres 14. Które z niżej wymienionych działań związanych z promocją zdrowia w Pana/i opinii powinny być poszerzone na terenie gminy Pieszycy?	45
Wykres 15. W jakich obszarach widzi Pan/i potrzebę poszerzenia oferty wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego na terenie gminy Pieszycy?	46
Wykres 16. Jakie działania należy podejmować w szerszym zakresie na terenie gminy Pieszycy w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemu uzależnień?.....	47
Wykres 17. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021.....	49
Wykres 18. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych w gminie Pieszycy, województwie dolnośląskiego i Polsce w latach 2018-2020	58
Wykres 19. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku uczniów z terenu gminy Pieszycy, powiatu dzierzoniowskiego i województwa dolnośląskiego	59
Wykres 20. Jakie formy zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Pana/i zdaniem powinny zostać rozwinięte/wprowadzone w placówkach oświatowych.....	61
Wykres 21. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2019-2021	62
Wykres 22. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2019-2021	63
Wykres 23. Mieszkańcy gminy Pieszycy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2019-2021.....	63
Wykres 24. Które z niżej wymienionych problemów w Pana/i opinii najczęściej dotyczą osoby bezrobotne w Gminie Pieszycy?.....	67
Wykres 25. Jakie działania należy podejmować w szerszym zakresie na terenie gminy Pieszycy w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów występujących wśród osób bezrobotnych?.....	69
Wykres 26. Liczba czytelników bibliotek na terenie gminy Pieszycy w latach 2019-2021	71

Wykres 27. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Pieszyce i województwie dolnośląskim na przestrzeni lat 2019-2021	77
Wykres 28. W jakie formy działalności społecznej na rzecz mieszkańców zdecydowałby/aby się Pan/i zaangażować na terenie gminy Pieszyce?	80
Wykres 29. Które z niżej wymienionych obszarów w ramach ochrony środowiska naturalnego, powinny być Pana/i zdaniem priorytetowo rozwijane na terenie gminy Pieszyce?	81
Wykres 30. Które z niżej wymienionych obszarów stanowią Pana/i zdaniem atut Gminy?	84

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Etapy procesu badawczego.....	6
Rysunek 2. Wykorzystane metody i techniki badawcze	9
Rysunek 3. Informacje dotyczące próby badawczej	10
Rysunek 4. Płeć:.....	10
Rysunek 5. Położenie Gminy Pieszyce na mapie Polski	14
Rysunek 6. Liczba dzieci w placówkach niepublicznych i publicznych na terenie gminy Pieszyce w roku szkolnym 2020/2021	57